

Vergaderjaar 1988–1989

20 855

Aanpassing van een aantal sociale zekerheidswetten en van enige andere wetten, alsmede het stellen van regels voor de toepassing van die wetten naar aanleiding van de voorstellen van de commissie tot vereenvoudiging van de loonbelasting en de inkomstenbelasting (Wet aanpassing uitkeringsregelingen overheveling opslagpremies)

Nr. 9

MEMORIE VAN ANTWOORD

Ontvangen 17 november 1988

1. Inleiding

Ondergetekenden zijn de leden van de bijzondere commissie vereenvoudiging loon- en inkomstenbelasting erkentelijk voor het voorlopig verslag.

De leden van de fracties van het C.D.A., de V.V.D., D66 en de R.P.F. kunnen in hoofdlijnen instemmen met het onderhavige wetsvoorstel. De leden van de P.v.d.A.-fractie hebben van het voorstel kennis genomen. De leden van genoemde fracties en de leden van de S.G.P.-fractie hebben allen een aantal vragen, waarop in het navolgende zal worden ingegaan.

Allereerst vragen de leden van de C.D.A.-fractie ons in algemene zin een reactie te geven op een aantal punten uit het advies van de Sociale Verzekeringsraad (SVr) van 7 juli 1988, waarbij zij tevens verwijzen naar de brief van de SVr van 13 september 1988 en het nadere advies van de SVr dat medio november zal worden vastgesteld.

Deze leden zijn in het bijzonder benieuwd naar de reden het SVr-advies inzake het schrappen van de maximeringsbepalingen in de Ziektewet (ZW, Stb. 1987, 88) niet te volgen.

Het voornemen bestaat om binnen afzienbare tijd met een voorstel te komen om de maximeringsbepalingen in artikel 29 van de ZW te schrappen. Teneinde te voorkomen dat als gevolg van het schrappen van de maximeringsbepalingen toch nog ongewenste inkomensverschillen ontstaan wordt bezien op welke wijze dit kan worden voorkomen. Zodra hierover duidelijkheid bestaat zal het schrappen van de maximeringsbepalingen in de ZW worden voorgesteld.

Voorts verzoeken deze leden een reactie op de paragrafen 3.2, 3.8 en 3.12 van het advies van de SVr van 7 juli 1988.

Paragraaf 3.2 betreft de aanpassing in de uitvoeringsbesluiten in verband met het wetsvoorstel financiering volksverzekeringen. Met betrekking tot deze paragraaf merken wij op de aanbevelingen van de SVr te zullen volgen. Overigens betreffen de opmerkingen van de SVr alle redactionele aanpassingen van de genoemde besluiten in verband met de verplaatsing van relevante artikelen uit de volksverzekeringswetten naar de Wet financiering volksverzekeringen. Terzake van de paragrafen 3.8 en 3.12 zal de SVr enkele onderdelen van zijn advies van 7 juli 1988 herzien. Met het gestelde in die paragrafen en de te verwachten wijzigingen kan dezerzijds grotendeels worden ingestemd.

Paragraaf 3.8 betreft de uitvoeringsbesluiten bij de Coördinatiewet Sociale Verzekering (CwSV, Stb. 1987, 552). Bezien zal worden of het door de SVr gestelde met betrekking tot het op artikel 6 van de CwSV steunende Besluit bedrijfsspaarregelingen (Stb. 1965, 261) aanleiding geeft tot een wijziging van dat besluit.

De ministeriële regeling inzake vrijstelling van reiskostenvergoeding voor de premieheffing werknemersverzekeringen zal in ieder geval dienen te worden aangepast.

In het voorstel zullen de huidige forfaitair vrij te laten vergoedingen met f 200 worden verlaagd. De vergoeding van reiskosten over een afstand van 10 kilometer of minder zal geheel worden belast.

Wat betreft het gestelde in het SVr-advies van 7 juli 1988 in paragraaf 3.12 omtrent de uitvoeringsbesluiten op grond van de Algemene Arbeidsongeschiktheidswet (AAW, Stb. 1987, 90) wordt het volgende opgemerkt. Conform hetgeen de SVr aangeeft zullen de uitvoeringsbesluiten op grond van de artikelen 8, derde lid, en 34, derde lid, AAW, worden aangepast. Voorts zijn wij van mening dat ook het besluit op grond van artikel 17 AAW, inzake vergoeding van reis- en verblijfkosten zal moeten worden aangepast. In artikel 4 van dat besluit wordt namelijk gesproken over vergoeding van gederfde inkomsten zonder dat in de praktijk duidelijk zal zijn of onder deze inkomsten mede de overhevelingstoeslag moet worden verstaan. Voor het overige wordt verwezen naar paragraaf 5.4 van deze memorie waarin terzake van het SVr-advies over de uitvoeringsbesluiten AAW nog enige opmerkingen worden gemaakt.

De leden van de P.v.d.A.-fractie merken terzake van het nader door de SVr uit te brengen advies op, dat zij het bijzonder op prijs zouden hebben gesteld als dat advies zou zijn afgewacht en verwerkt.

Gezien het feit dat de adviezen van de SVr van 26 mei 1988 en 7 juli 1988 reeds beschikbaar waren en deels nog van toepassing zijn, is ervoor gekozen het nog uit te brengen advies niet af te wachten. Dit in de wetenschap dat het advies nog wel van invloed zal kunnen zijn op het wetsvoorstel nu het één dezer dagen wordt uitgebracht. Wat dat betreft kan op deze plaats worden opgemerkt dat het voorbereidend overleg over het vast te stellen advies ons tot het inzicht heeft gebracht dat in het wetsvoorstel nog enkele aanpassingen dienen te worden aangebracht, welke in de bij deze memorie gevoegde nota van wijziging zijn opgenomen. Naast de hiervoor genoemde wijzigingen zijn in de nota van wijziging bepalingen opgenomen die het gevolg zijn van

- a. de wijziging van de citeertitel van de Wet premieheffing volksverzekeringen in Wet financiering volksverzekeringen (Kamerstukken II, 1987/1988, 20 625)
- b. de voorgestelde invoering van de nominale ziekenfondspremie (kamerstukken II, 1987/1988, 20 609)
- c. het voorstel voor wijziging van de financiering Algemene Kinderbijslagwet (AKW, Stb. 1980, 1) (Kamerstukken II, 1988/1989, 20 892)
- d. enkele technische aanpassingen.

Gezien de aanleiding voor deze nota van wijziging betreft het vooral technische aanpassingen.

De leden van de S.G.P.-fractie vinden het voorstel nog ingewikkeld en uitgebreid en vragen ons de SVr in te schakelen teneinde een goede uitvoering te waarborgen. Deze leden nemen overigens aan dat dit zal gebeuren en vragen een gespecificeerd overzicht van de reacties van de SVr.

De SVr heeft op 26 mei 1988 en op 7 juli 1988 geadviseerd. Het advies van 26 mei 1988 betreft de voorgestelde wettelijke maatregelen voor zowel de werknemers- als de volksverzekeringswetten als gevolg van de voorgestelde invoering van de voorstellen Oort. Het advies van 7 juli 1988 betreft het voorstel voor invoering van het referentieminimumloon en de noodzakelijke wijzigingen in de uitvoeringsbesluiten. De SVr heeft bij brief van 13 september 1988 aan u een overzicht gegeven van de delen van deze twee adviezen welke nog relevant zijn. Dit in verband met de aanpassing van de wetsvoorstellen na het advies van 5 juli 1988 van de Stichting van de Arbeid. De SVr is vervolgens gevraagd om te adviseren over de wijzigingen die na 5 juli 1988 zijn aangebracht voor zover deze betrekking hebben op de sociale verzekeringen. Het gaat daarbij niet alleen om dit wetsvoorstel, maar ook om het wetsvoorstel overhevelingstoeslag opslagpremies (kamerstukken II, 1987/1988, 20 657). Dit advies zal zoals eerder vermeld medio november worden vastgesteld.

Het lid van de R.P.F.-fractie stelt de vraag of de regering kans ziet de Oort-operatie alsnog op basis van het geplande tijdpad af te ronden nu het voorbereidend onderzoek met enkele weken is vertraagd.

Ons inziens is deze vertraging niet zodanig dat invoering per 1 januari 1990 onmogelijk zal zijn.

De vragen van de leden van de C.D.A.- en de S.G.P.-fractie over de mogelijke beperking inzake de premievrij te laten vergoedingen door de werkgever worden in paragraaf 6.3 van deze memorie beantwoord.

2. Wetsvoorstel overhevelingstoeslag opslagpremies in verhouding tot dit wetsvoorstel

Zoals de leden van de V.V.D.-fractie vermelden worden de fictieve premiepercentages voor de berekening van de overhevelingstoeslag op grond van het onderhavige wetsvoorstel vastgesteld.

De leden van de P.v.d.A.- en S.G.P.-fractie hadden er behoefte aan nog eens uiteengezet te krijgen waarom de zogenaamde fictieve opslagpremies moeten blijven worden bepaald. De reden daarvoor is dat de loonkosten voor de werkgevers door de voorstellen nagenoeg geen wijziging mogen ondergaan. De overhevelingstoeslag komt in de voorstellen in de plaats van de huidige – door de werkgever verschuldigde – opslagpremies. Door de fictieve rekensystematiek komt het niveau van de overhevelingstoeslag voor individuele werknemers dan nagenoeg overeen met het niveau van de voor-Oortse (fictieve) opslagpremies. Het gevolg is dat de lasten voor werkgevers in de voorstellen nagenoeg niet veranderen. In dit verband zal tevens de voor-Oortse premie-inkomensgrens moeten worden vastgesteld, waarbij het voor-Oortse aanpassingssysteem (regelingsloonindex) blijft gehandhaafd.

De overhevelingstoeslag kan namelijk niet berekend worden met behulp van de nieuwe heffingsstructuur inzake de volksverzekeringen. In dat geval zou niet voldaan worden aan het uitgangspunt van de kostenneutraliteit. Dit komt onder andere door de introductie van een basisaftrek en een beperking van de heffing van premies volksverzekeringen tot de eerste schijf. Daarbij speelt ook een rol dat de voorstellen voorzien in een draagvlakverbreding door bejaarden ook te betrekken bij de premieheffing inzake de AAW en de AWBZ.

De leden van de P.v.d.A.-fractie vragen nog of hun indruk juist is dat naarmate de tijd voortschrijdt de vaststelling van de overhevelings-toeslag een volstrekt fictieve operatie zou kunnen worden. Hierbij wijzen wij er op dat de fictieve operatie inzake de overhevelingstoeslag betrekking heeft op de vóór-Oortse AAW/AWBZ-premies, waardoor de loonkosten voor werkgevers en daarmee ook de koopkracht voor werknemers wordt beïnvloed. De sociale partners hebben er derhalve alle belang bij de vóór-Oortse (fictieve) premies AAW/AWBZ zo nauwgezet mogelijk te blijven vaststellen.

Ter zake van de vaststelling van de fictieve premiepercentages is ook de herstructurering van het ziektekostenverzekeringsstelsel van belang. Deze operatie heeft gevolgen voor de vaststelling van de hoogte van het fictieve premiepercentage voor de AWBZ. De leden van de C.D.A.-fractie vragen wanneer de aangekondigde wijzigingen als gevolg van die operatie en als gevolg van de wijzigingen in de financiering van de AKW in dit wetsvoorstel worden verwerkt. De wijzigingen in het onderhavige wetsvoorstel als gevolg van de wijziging in de financiering van de AKW, zijn in bijgaande nota van wijziging opgenomen. De wijziging in verband met de herstructurering van het ziektekostenverzekeringsstelsel zal op korte termijn bij nota van wijziging aan de Kamer worden gestuurd.

3. Aanpassing van uitkeringen gekoppeld aan het minimumloon

De leden van de C.D.A.-fractie menen dat in het SVr-advies van 7 juli 1988 niet unaniem is geadviseerd om het referentieminimumloon voor de netto aan het minimumloon gekoppelde uitkeringen te hanteren. Ons inziens is het SVr-advies op dit punt niet voor tweeërlei uitleg vatbaar. De Raad stelt, dat bij de beoordeling van de vraag of een referentieminimumloon gewenst is, onderscheid wordt gemaakt tussen de netto en bruto aan het minimumloon gekoppelde uitkeringen. Met betrekking tot de toepassing van het referentieminimumloon op de netto gekoppelde uitkeringen kan de Raad ermee instemmen, met betrekking tot de bruto gekoppelde uitkeringen is de Raad verdeeld. Zoals in hoofdstuk 5.2 van de memorie van toelichting is aangegeven, is door de wijziging van de voorstellen aan het bezwaar van de minderheid van de Raad tegemoet gekomen.

Zoals genoemde leden van de C.D.A.-fractie vragen is de suggestie van de SVr gevolgd en wordt bij de berekening van de overhevelings-toeslag over het minimumloon uitgegaan van de op basis van de groene tabel verschuldigde opslagpremies.

De leden van de V.V.D.-fractie stemmen in met de wijze waarop de netto aan het minimumloon gekoppelde uitkeringen worden afgeleid van het referentieminimumloon.

De leden van de D66-fractie verzoeken de redengeving voor de beperking van het referentieminimumloon tot de netto aan het minimumloon gekoppelde uitkeringen in paragraaf 2.2.6 van de memorie van toelichting van het wetsvoorstel overhevelingstoeslag opslagpremies hier tot uitdrukking te brengen.

De oorzaak van het niet toepasselijk zijn van het referentieminimumloon voor de bruto gekoppelde uitkeringen is gelegen in de keuze over de overhevelingstoeslag geen premies werknemersverzekeringen in te houden. De bruto aan het minimumloon gekoppelde uitkeringen betreffen de vervolguitkering op grond van de Werkloosheidswet (WW, Stb. 1987, 93), de toeslag op grond van de Toeslagenwet (TW, Stb. 1987, 91) en de AAW-uitkeringen. Voor de WW-vervolguitkering en de toeslag op grond van de TW geldt dat, evenals voor de uitkeringen op grond van de werknemersverzekeringen, hierover ook premies werknemersverzekeringen worden ingehouden. Over AAW-uitkeringen wordt een equivalent van de premies werknemersverzekeringen ingehouden.

In het referentieminimumloon, waarvan deze uitkeringen zouden worden afgeleid, is een overhevelingstoeslag begrepen. Indien er premies werknemersverzekeringen over de aan het referentieminimumloon afgeleide uitkeringen zouden worden ingehouden, zouden deze premies ook over de overhevelingstoeslag worden ingehouden. Dit wordt in verband met eerder genoemde keuze onwenselijk geacht. Daarom geldt voor de bruto aan het minimumloon gekoppelde uitkeringen, dat de overhevelingstoeslag over de uitkeringen zelf en niet over de basis – in dit geval het minimumloon – zal moeten worden berekend. Het gevolg is dat het referentieminimumloon voor deze uitkeringen geen betekenis meer kan hebben en over iedere uitkering afzonderlijk een overhevelingstoeslag dient te worden berekend.

Ter zake van de berekening van de overhevelingstoeslag zijn de leden van de fractie van D66 er niet van overtuigd dat het juist is om bij de berekening van de overhevelingstoeslag voor bruto aan het minimumloon gekoppelde uitkeringen uit te gaan van een forfaitaire kostenaf trek van f 200 per jaar.

Zij wijzen erop dat actieven en niet-actieven aldus ongelijk behandeld worden, terwijl naar hun oordeel hierdoor ook de bepalingen in de belastingheffing ingewikkelder worden. Dat de forfaitaire kostenaf trek voor actieven en niet-actieven verschilt, hangt samen met het feit dat actieven verwervingskosten plegen te hebben terwijl niet-actieven deze niet of in geringe mate maken. Om discussies over geringe kosten te vermijden is ervoor gekozen te komen tot een forfaitaire kostenaf trek. Door het verschil in aftrek wordt aangesloten bij de situatie zoals die zich bij de feitelijke inhouding van loonbelasting en in de nieuwe situatie ook van premieheffing volksverzekeringen voordoet. Wij achten het dan ook onjuist te stellen dat de forfaitaire kostenaf trek louter zou dienen om een verschil aan te brengen tussen actieven en niet-actieven. Indien bij de berekening van de overhevelingstoeslag overigens rekening zou worden gehouden met een aftrek van f 1000 zou, omdat daardoor de grondslag waarover de overhevelingstoeslag wordt berekend kleiner wordt, een lagere overhevelingstoeslag resulteren.

In verband met de toepassing van de forfaitaire kostenaf trek van f 200 vragen de leden van de S.G.P.-fractie waarom deze aftrek niet wordt toegepast bij de berekening van de overhevelingstoeslag en premies volksverzekeringen over een ZW-uitkering verhoogd met een toeslag op grond van de TW. Bij de inhouding van loonbelasting en premies volksverzekeringen over een ZW-uitkering eventueel verhoogd met een TW-uitkering is niet de aftrek van f 200 van toepassing, maar de forfaitaire aftrek van maximaal f 1000. Evenals dat bij loon het geval is wordt de overhevelingstoeslag over de uitkeringen dan ook met toepassing van laatstgenoemde aftrek berekend.

Of zoals deze leden vragen, met de werkelijke ZW- en wachtgeldpremië rekening moet worden gehouden, hangt af van de vraag of de uitkering door tussenkomst van de werkgever wordt betaald of dat de uitkeringsgerechtigde de uitkering rechtstreeks van de bedrijfsvereniging ontvangt. In het eerste geval worden de werkelijke percentages gebruikt; in het tweede geval de gemiddelde. Toepassing van de werkelijke of gemiddelde percentages voor de berekening van de overhevelingstoeslag volgt uit hetgeen is bepaald terzake van de feitelijke inhouding van de ZW- en de wachtgeldpremië. Deze feitelijke inhouding van premies is mede bepalend voor de hoogte van de verschuldigde opslagpremië. De overhevelingstoeslag is gebaseerd op de thans verschuldigde opslagpremië. Het ligt voor de hand dat voor de berekening van de overhevelingstoeslag dezelfde ZW- en wachtgeldpremië wordt gehanteerd als voor de berekening van de thans verschuldigde opslagpremië. Indien dit niet zou gebeuren, kan dit leiden tot over- of ondercompensatie.

4. Aanpassing van de werknemersverzekeringen

4.1. Aanpassing van de uitkeringen

De leden van de P.v.d.A.-fractie constateren dat bij de vaststelling van de overhevelingstoeslag geen rekening mag worden gehouden met de loonbelastingbeschikking. Hierdoor zal de werkgever een financieel nadeel ondervinden. In dat geval is immers de overhevelingstoeslag qua niveau hoger dan de vóór-Oortse AAW/AWBZ-premie. Ook voor de bedrijfsverenigingen, die ten opzichte van de uitkeringsgerechtigden als inhoudingsplichtige zijn aangemerkt, zal in het voorkomende geval een lastenstijging optreden. In de memorie van antwoord bij het wetsvoorstel overhevelingstoeslag opslagpremies is de totale lastenstijging voor werkgevers – wegens het ontbreken van gegevens – tentatief berekend op 350 miljoen. Voor welk deel deze lastenstijging bij de sociale fondsen neerslaat kan niet aan de bestaande statistieken worden ontleend.

De leden van de P.v.d.A.-fractie vragen voorts of er sprake van een dubbele compensatie kan zijn wanneer een werknemer zowel van de werkgever als van de uitkeringsinstantie een overhevelingstoeslag ontvangt. De situatie waarop deze leden doelen betreft een werknemer met een gezamenlijk inkomen uit loon en uitkering boven de thans geldende maximumpremiëgrens voor de premieheffing volksverzekeringen. Hoewel deze situatie vanwege de anticumulatiebepalingen in de uitkeringsregelingen niet veelvuldig zal voorkomen, kan er in sommige gevallen sprake van overcompensatie zijn. In dit opzicht is er overigens geen verschil met de situatie dat er sprake is van twee dienstbetrekkingen.

Deze leden willen vervolgens weten of met betrekking tot de overhevelingstoeslag, een werknemer die een gedeeltelijke uitkering op grond van de Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering (WAO, Stb. 1987, 89) via zijn werkgever ontvangt, materieel in een andere situatie kan komen te verkeren dan een werknemer met twee gescheiden inkomensbronnen.

Dit is inderdaad het geval. Als gevolg van het een of twee keer toepassen van de premie-vrije voet in de WAO-premie (WAO-franchise) zal het totale premie-inkomen voor de volksverzekeringen worden beïnvloed.

Bij toepassing van één keer de WAO-franchise wordt er meer WAO-premie betaald dan in het geval waarin twee keer de WAO-franchise wordt toegepast. De hoogte van de te betalen WAO-premie is van invloed op de grondslag waarover de overhevelingstoeslag wordt berekend. In het eerste geval is deze grondslag lager dan in het tweede geval. De overhevelingstoeslag is dan ook bij toepassing van één keer de WAO-franchise lager dan bij toepassing van twee keer de WAO-franchise. Daar staat tegenover dat degene met de laagste overhevelingstoeslag minder premies AAW en AWBZ is verschuldigd. Of het geheel voor- of nadelig is, is in zijn algemeenheid niet te zeggen, doordat voor de verschillende inkomensgroepen de nieuwe tariefstructuur verschillend uitpakt. Voor de bedrijfsverenigingen zal er in deze situatie geen lastenverzwaring optreden, omdat het bedrag van de overhevelingstoeslag gebaseerd is op de volgens de huidige wetgeving verschuldigde opslagpremies.

Met betrekking tot de sociale uitkeringen stellen de leden van de S.G.P.-fractie de vraag of de overhevelingstoeslag daadwerkelijk gelijk is aan de vóór-Oortse opslagpremies. Zij verwijzen daarbij naar paragraaf 6.1 van de memorie van toelichting, waarin verder is ingegaan op de systematiek inzake de berekening van de overhevelingstoeslag bij de loondervingsverzekeringen.

De overhevelingstoeslag over deze uitkeringen wordt berekend op grond van het wetsvoorstel overhevelingstoeslag opslagpremies. Het niveau van de overhevelingstoeslag voor werknemer komt – zoals in de paragraaf 3.2 van het algemeen deel van de memorie van toelichting bij dat wetsvoorstel uiteen is gezet – nagenoeg overeen met de vóór-Oortse opslagpremies. Hetzelfde geldt voor uitkeringsgerechtigden in de loondervingsverzekeringen. Alleen in het geval van een loonbelastingbeschikking is de overhevelingstoeslag groter dan de vóór-Oortse premies AAW/AWBZ.

4.2. Aanpassingen in verband met de vrijwillige verzekering

De leden van de S.G.P.-fractie vragen om een nadere verklaring van «het geldend dervingsprincipe en het maximumdagloon als bovengrens voor de af te sluiten verzekering», waarover de SVr in zijn advies van 26 mei 1988 spreekt. Deze leden vragen om een verdere verklaring van die passage in verband met de herverzekering en de invloed op de premies voor de vrijwillige verzekering. Terzake kan het volgende worden opgemerkt.

Zoals in paragraaf 6.2 van de memorie van toelichting ook is vermeld wordt de mogelijkheid tot herverzekering van een netto-inkomensachteruitgang begrensd door het dervingsprincipe. Dit principe houdt in dat verzekering tegen een hoger bedrag dan wordt gederfd, voor dat hogere deel niet tot uitkering kan leiden. Daarnaast is de mogelijkheid tot herverzekering begrensd door het maximumdagloon.

Ten aanzien van vrijwillig verzekerden is echter het voorstel gewijzigd. Deze uitkeringsgerechtigden ontvangen over de uitkering een overhevelingstoeslag. Zij worden zodoende op dezelfde wijze gecompenseerd voor de overheveling van de opslagpremies als de verplicht verzekerde uitkeringsgerechtigden.

Er is op basis van de ingediende voorstellen voor deze groep verzekerden dan ook geen sprake van wezenlijke invloed op de premies voor de vrijwillige verzekering.

4.3. Kopjes op de uitkeringen

De leden van de C.D.A.-fractie vragen meer informatie over de wijze waarop aan alleenstaanden van 27 tot 65 jaar, die een loondervingsuitkering ontvangen van 70% van het bruto minimumloon, een kopje op de uitkering wordt verleend. De minimumuitkeringen in de loondervingsverzekeringen worden vanaf 1 januari 1987 vastgesteld volgens een bruto-koppelingssystematiek. Voor gehuwde alleenverdieners bestaat deze minimumuitkering uit twee delen; te weten een 70% loondervingsuitkering vermeerderd met een toeslag op grond van de TW tot 100% van het bruto minimumloon. Voor alleenstaanden van 27 tot 65 jaar zou volgens de bruto-koppelingssystematiek de minimumuitkering 70% van het bruto minimumloon bedragen. Zij hebben – uitgezonderd deeltijders – geen recht op een toeslag. Zonder maatregelen zou de netto uitkering lager uitkomen dan de bijstandsnorm, hetgeen zal worden voorkomen door de bruto minimumuitkering voor alleenstaanden van 27 tot 65 jaar hoger vast te stellen dan 70% van het bruto minimumloon. Deze bruto-uitkering zal zodanig worden vastgesteld dat de netto uitkering overeenkomt met de relevante bijstandsnorm. Het verschil tussen deze bruto-uitkering en 70% van het bruto minimumloon wordt het zogenaamde kopje genoemd. Op dit moment geldt deze systematiek al voor alleenstaanden van 21 tot 27 jaar, die een loondervingsuitkering ontvangen van 70% van het bruto minimumloon.

De leden van de C.D.A.- en de P.v.d.A.-fractie vragen in dit verband tevens naar de financiële gevolgen van deze maatregel. Door de uitbreiding van de huidige kopjesregeling naar alleenstaanden van 27 tot

65 jaar zullen de lasten van de fondsen (WW, AAW/WAO) toenemen met 60 miljoen. Het betreft ongeveer 90 000 uitkeringsgerechtigden. Daarnaast zal het huidige kopje voor alleenstaanden van 21 tot 27 jaar moeten worden verhoogd, hetgeen ongeveer 30 miljoen extra lasten voor de fondsen met zich mee zal brengen.

De leden van de V.V.D.-fractie stemmen in met het voorstel om de minimumuitkering voor alleenstaanden van 27 tot 65 jaar van 70% van het bruto minimumloon te verhogen met een kopje. Zij menen evenwel dat zodra zich omstandigheden voordoen die een andere oplossing mogelijk maken deze ook moeten worden benut. Het kabinet is het met deze stellingname van de leden van de V.V.D.-fractie eens. In de memorie van toelichting is dit ook verwoord. De leden van de P.v.d.A.-fractie en de D66-fractie vragen in dit verband een nadere aanduiding van mogelijke andere oplossingen. Hierbij kan worden opgemerkt dat in de Financiële nota sociale zekerheid 1988 (kamerstukken II, 1987/1988, 20 206) een bruto-koppelingssystematiek voor de gehele sociale zekerheid is uitgewerkt, waarbinnen de kopjesproblematiek tot een oplossing kan worden gebracht. Korthedshalve zij hier naar de Financiële nota verwezen. Een andere oplossing – waarop de leden van de P.v.d.A.-fractie wijzen – is gelegen in een (her-)invoering van de alleenstaandetoeslag op de basisaftrek, waardoor de kopjesproblematiek voor alleenstaanden van 27 tot 65 jaar kan worden vermeden. Het kabinet vindt dit ongewenst wegens het hiermee samenhangende verlies aan eenvoud in de voorgestelde systematiek inzake de premie- en belastingheffing.

De leden van de S.G.P.-fractie vragen of het vervallen van de zogenaamde alleenstaandetoeslag op de algemene belastingvrije som in de loon- en inkomstenbelasting de enige oorzaak is van de uitbreiding van de zogenaamde kopjesregeling. Het is inderdaad zo dat door het vervallen van de genoemde toeslag voor alleenstaanden van 27 tot 65 jaar de huidige kopjesregeling qua doelgroep zal worden uitgebreid naar de alleenstaanden in deze leeftijdscategorie. Indien in de voorgestelde heffingsstructuur eveneens een alleenstaandetoeslag op de basisaftrek zou worden ingevoerd, die qua niveau overeenkomt met de helft van de basisaftrek, dan zou de huidige kopjesregeling voor alleenstaanden van 21 tot 27 jaar geen uitbreiding behoeven.

De leden van de S.G.P.-fractie constateren dat alleenstaanden met een inkomen boven het minimumniveau in de loondervingsverzekeringen fors in koopkracht achteruit gaan. De inkomensgevolgen blijven weliswaar binnen de gestelde bandbreedte van $-5\%/+5\%$, maar kan – zo vragen deze leden zich af – in zo'n situatie terecht een beroep op die marge worden gedaan.

Met betrekking tot dit punt zij erop gewezen, dat de oorzaak van deze inkomensachteruitgang is gelegen in de afschaffing van de alleenstaandetoeslag op de algemene belastingvrije som. Dit voorstel maakt de premie- en belastingheffing eenvoudiger, wat het oogmerk is van de totale voorstellen. Vanuit dit gezichtspunt accepteert het kabinet de negatieve inkomensgevolgen voor alleenstaanden van 27 tot 65 jaar.

5. Aanpassing van de volksverzekeringswetten

5.1. Leeftijdsgrenzen

Door verschillende fracties is het laten vervallen van de leeftijds- grenzen voor de volksverzekeringen aan de orde gesteld. De leden van de P.v.d.A.-fractie hebben enkele vragen gesteld in het eindverslag bij het wetsvoorstel premieheffing volksverzekeringen. Uit een oogpunt van

doelmatigheid kan het volgens deze leden geen kwaad de antwoorden op deze vragen ook bij het onderhavige wetsvoorstel terug te vinden. De leden van de V.V.D.-fractie betogen dat een argumentatie, die gelegen is in de wens tot uniformering, onvoldoende is om te komen tot een premieplicht in het kader van de Algemene Ouderdomswet (AOW, Stb. 1985, 181) en de Algemene Weduwen- en Wezenwet (AWW, Stb. 1965, 429) voor boven 65-jarigen, ook al wordt een premievrijstelling gerealiseerd op inkomenspolitieke gronden. De leden van de fractie van D66 staan afwijzend tegenover de premieplicht voor bejaarden in het kader van de AOW, AWW en AAW. Het lid van de R.P.F.-fractie stelt ons de vraag welke factoren, voor zover het de AOW- en AWW-premie betreft, in de weg staan aan het ongemoeid laten van de huidige leeftijds-grenzen.

Naar aanleiding hiervan merken wij het volgende op. Een van de uitgangspunten van de thans aan de orde zijnde vereenvoudiging van het belastingstelsel, is een gecombineerde heffing van belasting en premies volksverzekeringen over de eerste schijf. Door een gecombineerde heffing wordt men voor de vraag gesteld op de leeftijdsgrenzen met betrekking tot de premieheffing moeten worden gehandhaafd. Voor afschaffing van die leeftijdsgrenzen pleit het solidariteitsbeginsel, dat kenmerkend is voor de volksverzekeringen en een de gehele bevolking omvattende verzekering met zich meebrengt. In feite zijn beperkingen ten aanzien van de verzekering, zoals leeftijdsgrenzen, daarbinnen niet goed te rijmen. Deze stap achten wij niet in strijd met de verzekeringsgedachte.

Het gevolg van de uniformering kan zijn, dat in sommige situaties premieplicht kan ontstaan, zonder dat daar tegenover een uitbreiding van rechten plaatsvindt. Deze situatie komt echter meer voor op het terrein van de volksverzekeringen. Zo hebben ongehuwden een premieplicht voor de AWW zonder dat daar bij overlijden een recht op uitkering tegenover staat. Ook voor kinderlozen bestaat een premieplicht voor de AKW. Vanuit de solidariteitsgedachte is dat evenwel verdedigbaar.

Voor specifieke groepen kan de opheffing van de leeftijdsgrenzen echter verstrekken financiële consequenties hebben. Voor bij voorbeeld boven-65-jarigen met meer dan uitsluitend een AOW-pensioen zou dat het geval zijn. Ter mitigering van die negatieve inkomenseffecten hebben wij gemeend de boven-65-jarigen een korting op de gecombineerde heffing te moeten verlenen ter grootte van de premie AOW/AWW. Dergelijke uitzonderingen dienen naar onze mening echter tot een minimum te worden beperkt, omdat daarmee inbreuk wordt gemaakt op de uniformering van de belasting en premieheffing. Met grote nadruk willen wij nog opmerken dat er geen voornemens bestaan de premiereductie te verminderen danwel af te schaffen. Ook in de kabinetsreactie op het rapport van de commissie-Drees over de financiering van de AOW in de toekomst staat dit standpunt te lezen. Bovendien mag dit niet uit de vormgeving – een premiereductie in plaats van beëindiging van de premieplicht bij de 65-jarige leeftijd – worden afgeleid. Deze vormgeving is overigens in het kabinetsstandpunt van 23 december 1986 en in de adviesaanvraag aan de SER duidelijk als zodanig gepresenteerd. De SER heeft zich hiermee kunnen verenigen. Het vorengaande in ogenschouw genomen achten wij het onwenselijk om op het standpunt van het laten vervallen van de leeftijdsgrenzen terug te komen.

Ten slotte merken wij in antwoord op een vraag van het lid van de R.P.F.-fractie nog op, dat als gevolg van het laten vervallen van de leeftijdsgrenzen onder handhaving van een opbouw van AOW-pensioen over 50 jaren, de situatie kan ontstaan dat schuldige nalatigheid in de premiebetaling over tijdvakken gelegen vóór de 15de verjaardag geen consequenties heeft. Hetzelfde geldt voor de opbouw van het AOW-pensioen en past in de opvatting dat met de afschaffing van de leeftijds-grenzen geen materiële wijzigingen zijn beoogd.

5.2. Wijziging koppelingssystematiek AOW en AWW

De leden van de P.v.d.A.-fractie vragen of het niet wenselijk zou zijn dat pensioenfondsen, die de rose tabellen moeten toepassen bij de betaling van uitkeringen, verplicht worden tot een compensatie indien zij de opslagpremies niet verhalen.

Naar aanleiding hiervan merken wij het volgende op. In de rose tabellen wordt er van uitgegaan dat de inhoudingsplichtigen de opslagpremies op degenen die het betreffende inkomen (lijfrente, pensioen) ontvangen verhalen. Het is echter niet dwingend bepaald dat een dergelijk verhaal plaats dient te vinden. Gezien het ontbreken van deze verplichting achten wij het niet opportuun om bij wet op te leggen dat een compensatie plaats moet vinden.

De leden van de P.v.d.A.-fractie vragen een verduidelijking met betrekking tot de gevolgen voor weduwen. Uitgaande van een AWW-uitkering plus een aanvulling van f 15 000,- wensten zij inzicht in de inkomensgevolgen van de voorstellen ingeval er sprake is van een gecombineerde uitbetaling van zowel een AWW-uitkering als een aanvulling op die uitkering door één inhoudingsplichtige. In dat geval zal de in te houden loonbelasting op het aanvullend pensioen met toepassing van de rose tabel berekend worden en blijft veelal een aanslag achterwege.

Voorts constateren de leden van de P.v.d.A.-fractie dat de inhoudingsplichtige over de aanvulling op de AWW-uitkering de premies volksverzekeringen moet afdragen (over de AWW-uitkeringen zelf zijn daarentegen thans niet de premies volksverzekeringen verschuldigd). Met betrekking tot de huidige opslagpremies kunnen zich daarbij twee situaties voordoen. In de eerste plaats kunnen de inhoudingsplichtigen de huidige opslagpremies – overeenkomstig de werking van de rose tabel – verhalen op de weduwe. Ook is het evenwel mogelijk dat – in afwijking van de werking van de rose tabel – dit verhaal achterwege blijft, waardoor de inhoudingsplichtige de opslagpremies betaalt. In onderstaand overzicht zijn beide casusposities onderscheiden. De inkomens en de inhoudingen zijn hier in bedragen per jaar opgenomen. Aangenomen is dat de weduwe niet voor de ZFW verzekerd is. Voor Zfw-verzekerden zijn de koopkracht mutaties, die in onderstaande overzichten zijn weergegeven, globaal 2 procentpunten lager. De effecten zijn berekend op basis van de situatie in 1988 exclusief AKW-premie.

	Weduwe zonder kind (AWW + aanvulling) en gecombineerde uitbetaling door één inhoudingsplichtige			
	met verhaal van opslagpremies bij weduwe		zonder verhaal van opslagpremies bij weduwe	
	huidig	Oort	huidig	Oort
AWW-uitkering	14 112	20 384	14 112	20 384
aanvulling	15 000	15 000	15 000	15 000
totaal pensioen	29 112	35 384	29 112	35 384
Inhoudingen:				
AOW/AWW	1 710	–	1 710	–
AAW/AWBZ	1 437	–	–	–
belasting	2 557	–	2 557	–
nieuwe heffing	–	10 800	–	10 800
netto pensioen	23 408	24 583	24 845	24 584
mutatie		+ 5,0%		– 1,0%
afdracht werkgever AAW/AWBZ	–	–	1 437	–

Uit het overzicht blijkt dat in geval de inhoudingsplichtige de opslagpremies verhaalt bij de weduwe er door de voorstellen een inkomensverbetering optreedt van 5,0%. Zonder verhaal treedt daarentegen een

inkomensdaling op van 1,0%. In dat geval heeft evenwel de inhoudingsplichtige een voordeel overeenkomend met het niveau van de vóór-Oortse opslagpremies.

Het inkomenseffect van – 1,0% kan vermeden worden indien de inhoudingsplichtige de aanvulling op de AWW-uitkering verhoogt met de vóór-Oortse opslagpremies. In het wetsvoorstel overhevelingstoeslag opslagpremies is deze mogelijkheid uitdrukkelijk opengelaten. Het opnemen van een verplichting tot compensatie achten wij – zoals reeds aangegeven – niet wenselijk.

Eenzelfde overzicht wensen de leden van de P.v.d.A.-fractie indien de AWW-uitkering en de aanvulling gescheiden worden uitbetaald. In dat geval volgt altijd een aanslag. In onderstaand overzicht zijn de desbetreffende gegevens weergegeven.

	Weduwe zonder kind (AWW + aanvulling) en uitbetaling door twee inhoudingsplichtigen, waardoor aanslag wordt opgelegd			
	met verhaal van opslagpremies bij weduwe		zonder verhaal van opslagpremies bij weduwe	
	huidig	Oort	huidig	Oort
AWW-uitkering	14 112	20 384	14 112	20 384
aanvulling	15 000	15 000	15 000	15 000
totaal pensioen	29 112	35 384	29 112	35 384
Inhoudingen:				
AOW/AWW	1 710	–	1 894 ^b	–
AAW/AWBZ	1 437	–	154 ^c	–
belasting	2 557 ^a	–	2 858 ^d	–
nieuwe heffing	–	10 800	–	10 800
netto pensioen	23 408	24 583	24 206	24 583
mutatie		5,0%		1,6%
afdracht werkgever AAW/AWBZ	–	–	1 437	–

a voor 1642 via een aanslag aangezien in veel gevallen in de loonbelasting rekening is gehouden met twee keer de belastingvrije voet

b waarvan 184 (= 1894-1710) via een aanslag

c geheel via aanslag

d waarvan tevens 301 (= 2858-2557) via een aanslag

Uit dit overzicht blijkt dat ingeval de inhoudingsplichtige de huidige opslagpremies verhaalt op de weduwe de inkomensverbetering 5,0% zal bedragen ook al worden de inhoudingen inzake de loonbelasting gevolgd door een aanslag. Zonder verhaal van de opslagpremies op de weduwe zal in dat geval een inkomensverbetering optreden van 1,6%, hetgeen aanzienlijk gunstiger is dan het hiervoor weergegeven effect van –1,0%. De oorzaak is gelegen in het feit dat de weduwe in de huidige situatie een aanslag inzake de premies volksverzekeringen en inkomstenbelasting krijgt opgelegd. Achteraf blijkt dat volgens de rose tabel te weinig premies en belastingen zijn ingehouden. Volgens deze tabel is namelijk vooraf van een te laag premie- en belastingplichtig inkomen uitgegaan. Er is immers vooraf – onterecht – rekening gehouden met een aftrek van de huidige opslagpremies.

Op basis van het voorgaande kan geconcludeerd worden dat in bepaalde gevallen de rose tabel niet de juiste inhoudingen vaststelt. Een en ander wordt – zoals uit voorgaande overzichten kan worden afgeleid – opgelost door de voorstellen ter vereenvoudiging van de premie- en belastingheffing.

De leden van de P.v.d.A.-fractie vragen tevens in hoeveel gevallen de AOW- en AWW-uitkering – netto berekend dus inclusief opslagpremies – verstrekt zal worden, terwijl als gevolg van het buiten Nederland verblijven de premieplicht niet geëffectueerd wordt. Wij nemen aan dat deze leden met het niet effectueren van de premieplicht bedoelen dat

AOW- en AWW-gerechtigden niet verzekerd zijn voor de volksverzekeringen. Wat betreft ons antwoord verwijzen wij deze leden naar paragraaf 5.3 van deze memorie.

Het lid van de R.P.F.-fractie vraagt naar de inkomensgevolgen, die samenhangen met de gewijzigde koppelingssystematiek voor de AWW-uitkeringen. Deze inkomensgevolgen zijn weergegeven in de memorie van toelichting bij het onderhavige wetsvoorstel (pag. 5). Hieruit blijkt dat de netto AWW-uitkering toe zal nemen met ongeveer f 85,- per maand (AWW-hoog) respectievelijk f 47,- per maand (AWW-laag). Dit zijn de inkomensgevolgen van zowel een andere koppelingssysteem voor de AWW-uitkeringen als de voorstellen inzake het gecombineerde tarief voor premie- en belastingheffing. Het afzonderlijk effect inzake de wijziging van de netto-koppeling kan berekend worden op f 63,- per maand (AWW-hoog) respectievelijk f 32,- per maand (AWW-laag). De extra kosten voor de AWW, waarnaar de leden van de P.v.d.A.-fractie informeren, zijn becijferd op 130 miljoen.

5.3. Uitkeringen aan niet-ingezetenen en overlijdensuitkeringen

De leden van de C.D.A.-fractie vragen of kan worden aangegeven hoe groot de groep is, die een vergoeding ontvangt voor de overgehevelde opslagpremies zonder dat er een verzekerings- en premieplicht bestaat. De leden willen tevens graag weten uit welke delen deze groep is samengesteld. Ook de leden van de S.G.P.-fractie hebben over dit onderwerp vragen gesteld.

In de memorie van toelichting is in paragraaf 7.3 reeds aangegeven om welke groepen het gaat, namelijk in het buitenland wonende personen met een AOW- of AWW-uitkering, voor zover zij niet meer verplicht verzekerd zijn, alsmede degenen die al dan niet als ingezetene in aanmerking komen voor een overlijdensuitkering. Wat betreft de eerstgenoemden geldt dat zij in het buitenland in het algemeen verplicht verzekerd blijven voor de volksverzekeringen. Zij zullen derhalve de premies ingevolge de volksverzekeringen verschuldigd worden en krijgen daarvoor terecht een compensatie.

Ook na de herziening van het Besluit uitbreiding en beperking kring verzekerden volksverzekeringen blijven zij in beginsel verzekerd. Zowel het huidige als het voorgestelde besluit bevatten evenwel bepalingen die kunnen leiden tot beëindiging van de verplichte verzekering. Zo eindigt de verzekering als de hiervoor bedoelde personen een soortgelijke buitenlandse uitkering ontvangen dan wel in het buitenland arbeid verrichten. Indien men voorts woont in een land, dat niet tot het grondgebied van de Europese Gemeenschappen behoort en waarmee evenmin een overeenkomst inzake sociale zekerheid is gesloten, kan thans nog de verzekering één jaar na vertrek uit Nederland eindigen. Deze voorwaarde komt overigens in het voorgestelde besluit niet meer voor, zodat in beginsel meer gerechtigden verplicht verzekerd zullen blijven.

In het voorgestelde besluit geldt daarnaast als nieuwe voorwaarde voor de voortzetting van de verplichte verzekering in het buitenland, dat men op de dag van vertrek reeds recht heeft op een Nederlandse sociale verzekeringsuitkering. Voor personen die in het buitenland voor het eerst een Nederlandse AOW- of AWW-uitkering ontvangen en dus voorafgaande aan die uitkering niet verplicht verzekerd waren, wordt niet vanaf het moment dat recht op uitkering ontstaat alsnog een verzekering gecreëerd. Hieruit kan weer een toename van het aantal niet-verzekerden voortvloeien. Over het effect van de toepassing van deze voorwaarden is uiteraard nog niets bekend.

Een nader onderscheid binnen de categorie van AOW- en AWW-gerechtigden in het buitenland tussen wel- en niet-verzekerden ingevolge het huidige besluit inzake de uitbreiding van de verzekerdenkring, is tot nu toe voor de uitvoering van de AOW en AWW niet relevant geweest.

De AOW- en AWW-gerechtigden zijn immers geen premies volksverzekeringen verschuldigd geweest, zodat de Sociale Verzekeringsbank (SVB) niet als inhoudingsplichtige behoefde op te treden. Ten aanzien van AWW-gerechtigden – in het bijzonder die in buitenland – is het voorts niet van belang hun verzekeringspositie te kennen voor hun recht op uitkering, omdat geldt dat de overledene ten tijde van het overlijden verzekerd diende te zijn. Over het aantal nietverzekerde AOW- en AWW-gerechtigden zijn derhalve geen gegevens voorhanden. Wel mag worden aangenomen dat het om een kleine groep van personen gaat, omdat de betrokkenen veelal geen arbeid meer zullen verrichten en enkel over een Nederlandse uitkering beschikken.

Met betrekking tot degenen die een overlijdensuitkering ontvangen, kan worden opgemerkt dat hun aantal jaarlijks ca. 35 000 bedraagt. Anders dan ten aanzien van de voorgaande categorie, die een langlopende uitkering ontvangt, geldt hier in het bijzonder, dat de AOW- of AWW-uitkering bij overlijden in een bedrag ineens ter grootte van twee maandtermijnen wordt uitbetaald.

De leden van de C.D.A.-fractie stellen vervolgens de vraag of het mogelijk is het onbedoelde neveneffect bij het verlenen van een overlijdensuitkering te corrigeren. Vooraf merken wij hierover het volgende op. Van een overhevelingstoeslag kan bij de verhoging van de AOW- en de AWW-uitkering niet worden gesproken. Omdat AOW- en AWW-gerechtigden thans geen premies ingevolge die wet verschuldigd zijn, betaalt de SVB thans ook geen opslagpremies.

De motivering voor de verplichting tot betaling van een overhevelingstoeslag is nu juist gelegen in het feit dat een inhoudingsplichtige in de vóór-Oortse situatie opslagpremies verschuldigd was. Een compensatieregeling als voorgesteld in het wetsvoorstel 20 657 is dan ook voor de AOW- en AWW-uitkeringen niet mogelijk. In de nieuwe bruto uitkeringen is derhalve niet een bepaald gedeelte als overhevelingstoeslag aan te wijzen. Eerder kan worden gesproken van een compensatie voor het in de heffing voor de premies volksverzekeringen betrekken van AOW- en AWW-gerechtigden dan wel van brutering.

Indien het onbedoelde effect moet worden voorkomen, zouden voor de hierbedoelde categorieën lagere bruto-uitkeringen en pensioenen moeten worden vastgesteld. Wij achten meerdere bruto uitkeringsniveaus voor gehuwden (en ongehuwd samenwonenden), alleenstaande ongehuwden en éénuoudergezinnen afzonderlijk op gespannen voet staan met de uniforme opzet van de volksverzekeringen, die wordt gekenmerkt door voor iedereen gelijke rechten. Tenslotte kan worden opgemerkt dat het ook in de huidige situatie kan voorkomen dat er geen loonbelasting wordt ingehouden over de AOW-uitkering, terwijl het bruto bedrag van die uitkering hier wel op afgestemd is.

De leden van de P.v.d.A.-fractie vragen waarom het ondoenlijk zou zijn ingeval van de overlijdensuitkering een gelijke behandeling toe te passen. Door de gekozen systematiek wordt nu immers een overlijdensuitkering inclusief de overhevelingstoeslag uitbetaald, maar op grond van een ander inkomen exclusief, zo stellen deze leden.

Naar aanleiding hiervan merkten wij op dat inderdaad de verschillende methodieken voor de aanpassing van de bruto en netto aan het minimumloon gekoppelde uitkeringen aan het nieuwe heffingsregime niet identiek in hun uitwerking zijn. Voor wat betreft het voorkomen van de door deze leden als onbedoeld geachte effecten bij de netto gekoppelde uitkeringen willen wij de hier aan het woord zijnde leden verwijzen naar ons antwoord in deze paragraaf op desbetreffende vragen van de leden van de C.D.A.-fractie.

Het R.P.F.-fractielid vraagt ons een nadere toelichting op paragraaf 7.3.

De in die paragraaf geschetste situatie, waarin een compensatie voor het in de premieheffing betrekken wordt verleend zonder dat er ook een premieplicht ingevolge de volksverzekeringen bestaat, wordt niet veroorzaakt door de wijziging van de leeftijdsgrenzen. Deze wijziging betekent een uitbreiding van de verzekering ingevolge de volksverzekeringen naar een langere periode dan nu, terwijl de toekenning van de bedoelde compensatie juist betrekking heeft op niet-verzekerden, die dat ook blijven na de aanpassing van de leeftijdsgrenzen.

5.4. *Aanpassing van de AAW-uitkeringen*

De leden van de C.D.A.-fractie vragen zich af of het aanpassen van de bepaling van de grondslag van de AAW-uitkering voor zelfstandigen gevolgen heeft voor de hoogte van de uitkering en de zogenaamde entree-eis. De leden van de D66-fractie vragen ook naar de inkomensconsequenties van het in mindering brengen van de premie AAW en AWBZ op de winst.

Het voorstel houdt in dat voor de bepaling van de grondslag voor de AAW-uitkering, de premies AAW- en AWBZ in mindering worden gebracht op de winst. Door de verschuldigde premies AAW en AWBZ op het winstbegrip in mindering te brengen, wijzigt de uitkeringshoogte voor zelfstandigen die na 1 januari 1990 aanspraak op een uitkering maken ten opzichte van de uitkeringshoogte in de huidige situatie inderdaad. Is het momenteel zo dat de grondslag voor de uitkering is gebaseerd op winst inclusief opslagpremies, waarna de bedrijfsvereniging over de uitkering de opslagpremies nog eens voor haar eigen rekening neemt, in de toekomst wordt bij het vaststellen van de grondslag gekeken naar de winst exclusief de genoemde premies. Dit heeft overigens uitsluitend gevolgen voor een beperkt aantal zelfstandigen, namelijk voor diegenen wier uitkering wordt vastgesteld naar de individuele grondslag. Voor de andere zelfstandigen wordt de algemene grondslag vastgesteld, die voor alle verzekerden gelijk is. Wordt, zoals gesteld, bij het vaststellen van de grondslag gekeken naar de winst exclusief premies AAW en AWBZ, in de uitkeringssfeer worden de te betalen premies uiteraard gecompenseerd door een overhevelingstoeslag.

Met het voorstel wordt een naar onze mening niet goed te verdedigen ongelijke situatie tussen de verschillende inkomensontvangers opgeheven en een gelijk inkomensbegrip gehanteerd voor zowel zelfstandigen als werknemers. Wij achten dan ook, dit naar aanleiding van de opmerking van de leden van de C.D.A.-fractie terzake, geen goede grond aanwezig om voor zelfstandigen in de nieuwe situatie het huidige inkomensbegrip te blijven hanteren. Het hanteren van dit inkomensbegrip zal er toe leiden dat de entree-eis voor nieuwe gevallen in die zin wijzigt dat winst in aanmerking wordt genomen onder aftrek van te betalen premie AAW en AWBZ. Daarmee wordt, dit naar aanleiding van een daartoe strekkende vraag van de leden van de D66-fractie, de entree-eis voor zelfstandigen die na 1 januari 1990 aanspraak maken op uitkering enigszins verzwaaard.

Wat de entree-eis betreft kan overigens worden opgemerkt dat het Besluit ten aanzien van verzekerden die geacht worden inkomen te hebben verworven (Stb. 1980, 263) er speciaal toe dient om zelfstandigen via het zogenaamde urencriterium toch onder de werking van de AAW te brengen.

In tegenstelling tot de leden van de C.D.A.-fractie verwachten wij niet dat bij toepassing van dat besluit het aantal probleemsituaties zal toenemen.

Omtrent het SVr-advies van 26 mei 1988 op dit punt bestaat de verwachting dat dit zal worden herzien naar aanleiding van het

ingediende wetsvoorstel. Dit geldt, een en ander naar aanleiding van de daartoe strekkende vraag van de leden van de S.G.P.-fractie, tevens voor andere voorstellen van de SVr ter zake van de AAW-uitkeringen die na 1 januari 1990 zullen ingaan.

Eén van de punten is het Inkomensbesluit AAW (Stb. 1986, 657) waarin – zoals hiervoor is opgemerkt – wel een aanpassing noodzakelijk is in verband met het huidige voorstel. Artikel 17 van dit wetsvoorstel bepaalt dat, voor de toepassing van de bepalingen inzake de grondslag en de entree-eis, onder inkomen niet de overhevelingstoeslag is begrepen. Degene die niet in loondienst is, ontvangt geen overhevelingstoeslag en ter zake van winst is artikel 17 dus niet van toepassing. Teneinde voor de toepassing van de artikelen 6 en 10 ter zake van winst het voorstel als genoemd te realiseren, is aanpassing van het Inkomensbesluit AAW nodig, daar in dat Besluit een omschrijving van het begrip winst is opgenomen.

Omtrent de vraag van de leden van de S.G.P.-fractie naar de administratieve verwerking die de SVr wellicht mede tot zijn voorstel inzake het inkomensbegrip heeft gebracht, kunnen wij geen uitsluitsel geven.

In antwoord op hetgeen de leden van de C.D.A.-fractie in verband met de functies die aan het inkomensbegrip voor zelfstandigen ten grondslag liggen nodig hebben opgemerkt, kan het volgende worden vermeld. Er bestaan bij de bepaling van het inkomensbegrip tussen zelfstandigen en werknemers verschillen. Een verschil, voor zover ter zake van belang, bestaat in de toekomstige situatie in de verschillende wijze van berekening van enerzijds de door de zelfstandige te betalen premies AAW en AWBZ, gebaseerd op het nieuwe systeem van gecombineerde heffing van loon- en inkomstenbelasting en premies volksverzekeringen en anderzijds de overhevelingstoeslag die een werknemer krijgt toegekend, gebaseerd op de berekening van opslagpremies in de zogenaamde vóór-Oortse situatie. Voorts betaalt de zelfstandige uiteraard geen premies voor de werknemersverzekeringen. Deze verschillen, noch eventuele andere verschillen geven ons inziens echter aanleiding om voor zelfstandigen een ander inkomensbegrip te hanteren dan voor werknemers met betrekking tot de entree-eis en de grondslag van de uitkering.

Naar aanleiding van de vragen die in verband met het inkomensbegrip in de zin van de AAW zijn gesteld kan voorts nog het volgende worden vermeld. Het gegeven dat in de gemaakte winst premies AAW en AWBZ zijn begrepen die de zelfstandige zelf moet afdragen leidt ertoe dat bij de anticumulatiebepalingen terwille van een vergelijking tussen inkomensbestanddelen van gelijke grootte, op enkele plaatsen in de AAW het uitkeringsbegrip anders dient te worden gedefinieerd.

Zonder deze wijziging in vaststelling van het inkomen zou in geval van samenloop een qua hoogte onjuist inkomen op de uitkering in mindering worden gebracht. Het wetsvoorstel bevat deze nadere omschrijving nog niet en op dit punt is derhalve ook een wijziging nodig. Deze wijziging is overigens niet beperkt tot de toepassing van de AAW, doch ook tot de toepassing van de ZW, de WAO en de Wet Werkloosheidsvoorziening (WWV, Stb. 1964, 485).

Met betrekking tot de inhoud van de wijziging en een nadere toelichting daarop kan worden verwezen naar bijgaande nota van wijziging onder XIII, XXI, XXIII en XXXI, waarin is geregeld dat ten behoeve van de vergelijking tussen gelijke grootheden de winst, waarin premies AAW en AWBZ zijn begrepen, wordt afgezet tegen de uitkering inclusief de overhevelingstoeslag. De regeling dat de uitkering op grond van de AAW, de ZW, de WAO of de WWV in geval van samenloop inclusief overhevelingstoeslag wordt beschouwd, vindt vooral haar oorzaak in het gegeven dat de overhevelingstoeslag op de uitkering is gebaseerd op de berekening van de voor-Oortse opslagpremies. Na inwerkingtreding van de voorstellen zijn premies AAW en AWBZ verschuldigd,

gebaseerd op het dan geldende systeem van gecombineerde heffing van loon- en inkomstenbelasting en premies volksverzekeringen. De berekening van voor-Oortse en na-Oortse premies AAW/AWBZ leidt tot verschillende resultaten. Met de genoemde onderdelen van de nota van wijziging worden deze verschillen weggenomen. Voor het overige kan ter zake van de samenloop tussen uitkeringen en inkomsten uit arbeid, anders dan uit dienstbetrekking, worden verwezen naar hetgeen ter toelichting op de genoemde onderdelen van de nota van wijziging verder nog is opgemerkt.

6. Aanpassingen in de Coördinatiewet Sociale Verzekering

6.1. Wijziging in bevoegdheden inzake bepaling premieloon

De leden van de C.D.A.-fractie vragen naar de motivering voor het laten vervallen van een deel van de bevoegdheid van de SVr om bepaalde loonelementen uit te sluiten van de premieheffing werknemersverzekeringen.

De motivering is gelegen in het feit dat de bevoegdheid van de SVr steunt op een wettelijke bepaling, waarin een soortgelijke omschrijving van de premievrij te laten loonelementen is opgenomen, als in de wettelijke bepaling zelf. De Wet op de loonbelasting 1964 kent een soortgelijke wetsbepaling op grond waarvan een soortgelijk besluit is getroffen. Bij de toetsing van de wetsvoorstellen voor invoering van de voorstellen van de commissie-Oort heeft de Commissie voor de toetsing van wetgevingsprojecten (commissie Hirsch Ballin) ter zake van de wetsbepaling opgemerkt het wenselijk te vinden minder bij delegatie en meer in de wet vast te leggen. Het voorstel tot wijziging van de loonbelasting is daarom in die zin aangepast. Uit coördinatie-overwegingen met de loonbelasting achten wij het gewenst het hier besproken artikel 6 in de CwSV overeenkomstig aan te passen.

Inhoudelijk is hiermee weinig verandering gebracht in de bepalingen. De SVr stelt hier omtrent in zijn advies van 26 mei 1988 dat het gedeeltelijk opnemen van de bepalingen van het besluit in de wet niet bezwaarlijk is. In zijn algemeenheid heeft de SVr wel bezwaar tegen het ontnemen van bevoegdheden, ter zake van welk bezwaar wij in hoofdstuk 8.4 van de memorie van toelichting reeds opmerkten dat het niet de bedoeling is op belangrijke onderdelen bevoegdheden aan de raad te ontnemen. Overigens zal het hele punt van de bevoegdheden van de SVr in het kader van de herziening van de uitvoeringsorganisatie uitgebreid aan de orde komen. In dit kader lijkt het ons niet aangewezen hier verder op in te gaan.

De leden van de V.V.D.-fractie stemmen in met de voorgestelde wijziging in bevoegdheden inzake de bepaling van het premieloon.

6.2. Geen premieheffing werknemersverzekeringen over de overhevelingstoeslag

Over het voorstel geen premies werknemersverzekeringen over de overhevelingstoeslag in te houden merken de leden van de P.v.d.A.-fractie op dat zij het nalaten van de fictie over de fictie op prijs stellen.

Wij veronderstellen echter dat een fictief bedrag een wat luchtige compensatie vormt voor de te betalen opslagpremies. Overigens danken wij deze leden voor hun instemming met dit deel van ons voorstel.

De leden van de S.G.P.-fractie vragen of het niet wenselijk is om, gelet op het ruime loonbegrip in de CwSV, in artikel 27 naast de overhevelingstoeslag, bedoeld in artikel 1 van de Wet overhevelingstoeslag

opslagpremies, ook de op grond van het onderhavige wetsvoorstel toe te kennen overhevelingstoeslag met name te noemen. Naar aanleiding van deze vraag merken wij op, dat het loonbegrip in de CwSV niet zo ruim is, dat dit mede de uitkeringen, die netto aan het minimumloon gekoppeld zijn (uitkeringen ingevolge de AOW, de AWW, de Algemene Bijstandswet (ABW, Stb. 1973, 395), de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW, Stb. 1987, 92) en de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ, Stb. 1987, 281) alsmede enkele uitkeringen ingevolge de WWV) omvat. De CwSV heeft slechts betrekking op de werknemersverzekeringen. Expliciete vermelding in artikel 27 van de op grond van het wetsvoorstel via het referentieminimumloon toe te kennen verhoging van de uitkeringsgrondslag is derhalve niet nodig.

6.3. *Beperking premievrij te laten vergoedingen voor gemengde kosten*

In de memorie van toelichting is vermeld dat wordt voorgesteld de mogelijkheid te scheppen om bij besluit de voor de premieheffing werknemersverzekeringen vrij te laten vergoedingen door de werkgever te beperken overeenkomstig de beperking van de vergoedingen in de loonbelastingfeer. Deze beperkingen van vrij te laten vergoedingen zijn neergelegd in het wetsvoorstel vereenvoudiging tariefstructuur en aftrekposten in de loon- en inkomstenbelasting (Oort I) en het wetsvoorstel tot invoering en aanvulling van de vereenvoudiging van de tariefstructuur in de loon- en inkomstenbelasting en wijziging van de regeling betreffende aftrekposten (Oort II).

De leden van de C.D.A.-fractie willen graag enige verduidelijking met betrekking tot deze passage.

In genoemde wetsvoorstellen Oort I en II is aangegeven welke vergoedingen van de werkgever belastingvrij kunnen worden verstrekt. Daarbij is onder meer met betrekking tot de zogenaamde gemengde kosten limitatief vastgesteld, welk verband er bestaat tussen de vrij te laten vergoedingen en de beperkingen die zijn voorgesteld met betrekking tot de aftrek van die kosten. Onder gemengde kosten worden verstaan kosten die weliswaar verband houden met de verwerving van het loon, maar die tevens samenhangen met het persoonlijk leven van de belastingplichtige.

Aangezien de CwSV het begrip «aftrekbare kosten» niet kent, is ervan afgezien in die wet een limitatieve lijst op te nemen van de voor de premieheffing werknemersverzekeringen vrij te laten vergoedingen. In plaats daarvan wordt in artikel 26 van het wetsvoorstel voorgesteld een nieuw tiende lid aan artikel 6 van de CwSV toe te voegen, op grond waarvan het mogelijk wordt bij ministeriële regeling, de SVr gehoord, regels te stellen aan de hand waarvan wordt beoordeeld of en in hoeverre vergoedingen geacht kunnen worden te strekken tot bestrijding van kosten tot verwerving van het loon. Deze regeling zal – dit mede in antwoord op de vraag van de leden van de S.G.P.-fractie om welke vergoedingen het hier gaat – betreffen de vergoedingen voor woon-werkverkeer en de onkostenvergoeding voor vrijwilligers, alsmede bepaalde vergoedingen voor de gemengde kosten.

Bij brief van 21 oktober 1988 is de SVr over het betrekken in het premieloon van bepaalde vergoedingen voor de gemengde kosten advies gevraagd.

In deze adviesaanvraag is gesteld, dat het uit een oogpunt van wenselijk geachte coördinatie met de loonbelasting voor de hand ligt dat vergoedingen, die niet langer of slechts in beperkte mate van het loonbegrip in de zin van de Wet op de loonbelasting 1964 zullen zijn uitgezonderd, in beginsel ook voor de premieheffing werknemersverzekeringen tot het premieloon gerekend zullen worden.

In dit verband vragen de leden van de S.G.P.-fractie nog, of het bij deze vergoedingen ook om «bovenmatige» vergoedingen gaat. Hierover merken wij op, dat op grond van de tekst van de wet vergoedingen slechts vrijgesteld zijn voor de premieheffing werknemersverzekeringen, voor zover zij geacht kunnen worden te strekken tot bestrijding van kosten tot verwerving van het loon. Indien een normering voor vergoedingen is vastgesteld, zal de vergoeding die boven deze normering uitgaat tot het premieloon gerekend dienen te worden:

Voor zover geen normering is vastgesteld, zal de werkgever in voorkomende gevallen aannemelijk moeten maken, dat de vergoeding niet bovenmatig is. Indien naar het oordeel van de bedrijfsvereniging sprake is van een bovenmatige vergoeding, wordt de vergoeding voor het bovenmatige deel als loon voor de premieheffing werknemersverzekeringen beschouwd.

Voor een verdere toelichting op het voorgestelde tiende lid van artikel 6 van de CwSV mogen wij verwijzen naar de artikelsgewijze toelichting op artikel 26.

6.4 *Reiskostenvergoeding*

Zoals in paragraaf 6.3 van deze memorie is aangegeven wordt voorgesteld bij ministeriële regeling vast te leggen welke vergoedingen premievrij worden gelaten. De leden van de P.v.d.A.-fractie vragen in die regeling geen wijziging aan te brengen, waar het gaat om een uitwerking van het compromis van uit de Stichting van de Arbeid over het reiskostenforfait.

Zij verzoeken uitdrukkelijk de evaluatie van het compromis vanuit de Stichting van de Arbeid inzake het reiskostenforfait af te wachten. Dat compromis betreft verlaging van de forfaitair vrij te laten reiskostenvergoeding voor woon-werkverkeer met f 200,-. De vrijlating van reiskostenvergoedingen voor de eerste tien kilometer komt te vervallen. Het kabinet is bereid genoemd compromis wat betreft het reiskostenforfait zoveel mogelijk in stand te laten. Echter het is niet uitgesloten dat vanuit andere beleidsoverwegingen er wijzigingen in die vrij te laten vergoeding worden aangebracht.

De leden van de D66-fractie zijn nog niet overtuigd van de wenselijkheid de reiskostenvergoeding voor de eerste tien kilometer ter zake van het woon-werkverkeer te betrekken in het premieloon. Zij voelen, ondanks hun begrip voor het coördinatie-motief, meer voor de opvatting van de SVr, dat de noodzaak tot het maken van de reiskosten het wezen is van de vrijstelling van de vergoeding ervoor. In dit verband vragen zij de huidige en de beoogde situatie rond reiskosten en verwervingskosten-aftrek nog eens naast elkaar te zetten, onderscheiden naar premieheffing werknemersverzekeringen, premieheffing volksverzekeringen en belastingheffing. In onderstaand overzicht is een en ander schematisch weergegeven.

Daarbij dienen de volgende kanttekeningen te worden geplaatst. In het schema is ervan uitgegaan, dat de in de Wet op de loonbelasting 1964 voorgestelde beperking met betrekking tot de vergoedingen voor de zogenaamde gemengde kosten wordt doorvertaald naar de sector van de werknemersverzekeringen. Het staat thans nog niet vast of een dergelijke doorvertaling zal plaatsvinden. Daarover is, zoals eerder in paragraaf 6.3 van deze memorie vermeld, op 21 oktober 1988 advies gevraagd aan de SVr. Na ontvangst van het SVr-advies zal worden bezien, of en in hoeverre vergoedingen voor de gemengde kosten tot het premieloon voor de werknemersverzekeringen gerekend dienen te worden. Een en ander zal te zijner tijd worden neergelegd in een ministeriële regeling op basis van het voorgestelde tiende lid van artikel 6 van de CwSV.

Voorts wordt opgemerkt, dat waar in het schema is opgenomen dat kosten aftrekbaar zijn, dit niet betekent, dat zij in alle gevallen aftrekbaar zijn. Kosten zijn aftrekbaar, indien de omstandigheden waaronder die kosten worden gemaakt, ertoe leiden, dat ze op grond van de desbetreffende bepalingen in de Wet op de inkomstenbelasting 1964 of de Wet op de loonbelasting 1964 en de daarop gebaseerde jurisprudentie als zodanig kunnen worden aangemerkt.

Schematische weergave belastbaarheid aftrekposten en vergoedingen daarvoor

	Aftrekpost: (als kostenpost bij de werknemer)		Vergoedingsfeer: (als vergoeding door de werkgever)	
	Voor Oort	Na Oort	Voor Oort	Na Oort
	IB/LB en premieheffing volksverzekeringen		IB/LB, premieheffing volksverzekeringen en werknemersverzekeringen	
Woon-werkverkeer tot 10 km	aftrekbaar: bedrag in min. regeling	niet aftrekbaar	belast: bij overschrijding bedragen ¹ min. regeling	belast
Personeelsvereniging	aftrekbaar	niet aftrekbaar	onbelast	belast
Telefoonabonnementen	aftrekbaar	niet aftrekbaar	onbelast	belast
Persoonlijke verzorging	aftrekbaar	niet aftrekbaar	onbelast	belast (onbelast voor artiest, presentator, sportman)
Aktentassen e.d.	aftrekbaar	niet aftrekbaar	onbelast	belast
Kantoorruimte waarin niet grotendeels het werk wordt verricht	aftrekbaar	niet aftrekbaar	onbelast	belast
Geldboeten	aftrekbaar	niet aftrekbaar	onbelast	belast
Voedsel, drank, genotmiddelen	aftrekbaar	niet aftrekbaar	onbelast	onbelast
Kleding (uitgezonderd werkkleding)	aftrekbaar	niet aftrekbaar	onbelast	onbelast
Congressen, seminars, symposia e.d.	aftrekbaar	niet aftrekbaar	onbelast	onbelast
Representatiekosten (relatiegeschenken)	aftrekbaar	niet aftrekbaar	onbelast	onbelast
Verblijfkosten	aftrekbaar	niet aftrekbaar	onbelast	onbelast
Literatuur (uitgezonderd vakliteratuur)	aftrekbaar	niet aftrekbaar	onbelast	onbelast
Musiekruimten en geluidsapparatuur en gereedschappen, uitgezonderd bij uitsluitend beroepsgebruik	aftrekbaar	niet aftrekbaar	onbelast	onbelast
Auto van de zaak	aftrekbaar	aftrekbaar: brandstofkosten	onbelast	onbelast
Gebruik privé-auto voor ondernemingsdoeleinden		km-kosten aftrekbaar voor f 0,44 per km		belast voor het meerdere
Verhuiskosten	aftrekbaar	aftrekbaar: 12% salaris max. f 12 000 + kosten van overbrenging	onbelast	belast voor het meerdere
Huisvesting buiten woonplaats	aftrekbaar	max. twee jaar aftrekbaar	onbelast	belast voor het meerdere

	Aftrekpost: (als kostenpost bij de werknemer)		Vergoedingenfeer: (als vergoeding door de werkgever)	
	Voor Oort	Na Oort	Voor Oort	Na Oort
Woon-werkverkeer meer dan 10 km	afrekbaar: bedragen in min. regeling	afrekbaar: bedragen in min. regeling	belast bij overschrijding bedragen ¹ min. regeling	belast bij overschrijding ^{1, 2} min. regeling
Kantoorruimte waar grotendeels het werk wordt verricht	afrekbaar	afrekbaar: 15% huurwaarde en 15% energiekosten	onbelast	belast voor het meerdere

¹ Deze bedragen zijn hoger dan de bedragen in de aftreksfeer

² Deze bedragen zijn lager dan de bedragen in de vergoedingenfeer voor Oort

6.5. Waardering vakantiebonnen

De leden van de P.v.d.A.-fractie verzoeken ons een nadere berekening te overleggen of het huidige relatieve voordeel voor een vakantiebonnerechtigde blijft gehandhaafd als de voorwaarde van de vakantiebonn op 75% in plaats van op de huidige 60% wordt gesteld. Voor deze berekening verwijzen wij naar paragraaf 5.4 van de nota naar aanleiding van het eindverslag bij Oort-I.

De leden van de S.G.P.-fractie vragen inzicht in de financiële gevolgen van het voorstel om de vakantiebonnen voor de premie- en belastingheffing – gecombineerde heffing inzake de volksverzekeringen en de belasting – te waarderen op 75% in plaats van nu 60%. Ook voor de premieheffing werknemersverzekeringen zullen de vakantiebonnen op 75% worden gewaardeerd, waardoor de coördinatie tussen beide heffingen blijft behouden. Voor de werknemersverzekeringen neemt hierdoor de premie-opbrengst toe met ongeveer 35 miljoen. Het premie-effect is zeer gering en zal wellicht nauwelijks of niet zichtbaar zijn in de premiestelling voor 1990. Een verdere optrekking van de waardering van de vakantiebonnen tot 100% levert een additionele premie-opbrengst op van 60 miljoen. Het effect op de premiepercentages, waaronder de marginale WAO-premie, kan berekend worden op ongeveer 0,1%.

7. Paraplubepaling inzake aanvullende pensioenregelingen

Verschillende fracties hebben opmerkingen gemaakt over de paraplubepaling inzake aanvullende pensioenverzekeringen.

De leden van de P.v.d.A.-fractie hebben de indruk dat de pensioenfondsen goed met de opgenomen paraplubepaling kunnen leven. De leden van de V.V.D.-fractie steunen de voorgestelde paraplubepaling, terwijl de leden van de C.D.A.- en de P.v.d.A.-fractie naar de werkingsduur informeren.

De voorgestelde paraplubepaling komt qua inhoud overeen met de wensen van de Stichting van de Arbeid. Met deze bepaling wordt een doorwerking van de Oort-operatie naar de aanvullende pensioenen voorkomen.

Wij verwachten dan ook dat de pensioenfondsen zeer wel met deze bepaling kunnen leven. De werkingsduur van de paraplubepaling loopt tot en met 31 december 1994.

De leden van de C.D.A.-fractie vragen verder waarom het kabinet de paraplubepaling niet als een blijvende loskoppeling van de aanvullende pensioenen van de hele Oort-operatie ziet.

Wij gaan ervan uit dat de evaluatie van het regime van de overhevelingstoelage mede betrekking zal hebben op de paraplubepaling met betrekking tot de aanvullende pensioenen. Alsdan zal moeten worden bezien of en in hoeverre ook na 1994 een dergelijke bepaling gehandhaafd moet blijven. Indien op dat moment zou worden besloten tot brutoering van de lonen, moet de vraag onder ogen worden gezien of een paraplubepaling met betrekking tot de aanvullende pensioenen zou

moeten worden gehandhaafd. Wij willen echter niet op deze evaluatie vooruitlopen.

De leden van de S.G.P.-fractie hebben begrepen dat de paraplube-paling zal worden aangevuld met een nietigheidsverklaring. Dit is inderdaad het geval. De artikelen XXXVII en XXXVIII van de bij deze memorie gevoegde nota van wijziging strekken hiertoe.

De leden van de P.v.d.A.-fractie vragen een nadere uiteenzetting over het voorstel om bejaarden bij de premieheffing AAW/AWBZ te betrekken (draagvlakverbreding).

In zoverre de extra premie-opbrengst wordt aangewend voor het standhouden van het netto inkomen van AOW-ers kan dit voorstel toch niet als een draagvlakverbreding worden gezien zo vragen deze leden. Hierbij kan worden opgemerkt dat de extra premie-opbrengst bij bejaarden is versleuteld in het gecombineerde tarief voor alle verze-kerden. Hiervan profiteren met name de overige premiebetalers, zoals bijvoorbeeld werknemers. Hier is dus wel degelijk sprake van draagvlak-verbreding.

De draagvlakverbreding heeft overigens geen gevolgen voor de netto-uitkering. Wegens de netto-koppeling wordt de – met de draagvlakver-breding samenhangende – lastenverzwaring voor bejaarden met alleen een AOW-uitkering gecompenseerd door een hogere bruto AOW-uitkering. Voor de aanvullende pensioenen wordt de lastenverzwaring daarentegen niet gecompenseerd, waardoor het netto aanvullend pensioen uit dien hoofde zal dalen.

8. Dereguleringsaspecten

De leden van de P.v.d.A.-fractie stellen het op prijs een overzicht te krijgen van de menskracht die wordt ingezet om binnen de sociale zekerheid «Oort» mogelijk te maken. Een dergelijk overzicht zou naar de mening van deze leden een helder beeld kunnen geven van de mate waarin de vereenvoudigingsdoelstelling ook buiten de belastingdienst al dan niet wordt bereikt.

In het voorlopige verslag bij het wetsvoorstel Oort-I hebben deze leden een soortgelijke vraag hierover gesteld. Op deze plaats moge worden verwezen naar het in de betreffende memorie van antwoord gegeven antwoord (paragraaf 1 van de getypte versie onder het kopje «procedure»).

9. Financiële gevolgen voor de inkomens van uitkeringsrech-tigden en voor de fondsen

De leden van de P.v.d.A.-fractie vragen aanvullende informatie met betrekking tot de inkomensgevolgen voor alleenstaanden. Zij zijn met name geïnteresseerd in de omvang van de groep alleenstaanden, die door de voorstellen er in inkomen op achteruitgaan. Zij concluderen dat – statistisch gezien – alle alleenstaanden met een uitkering een koopkrachtdaling zullen ondervinden als de kabinetsvoorstellen doorgang vinden.

In de memorie van antwoord bij het wetsvoorstel Oort I is nader uitgezet welke categorieën alleenstaanden een koopkrachtdaling zullen ervaren. Hierbij is gebruik gemaakt van de landelijke steekproef op basis waarvan de financiële gevolgen van de voorstellen zijn berekend. Het is zeker niet zo dat alle alleenstaanden met een uitkering een koopkracht-daling zullen ondervinden. Voor alleenstaanden jonger dan 27 jaar heeft bijvoorbeeld de afschaffing van de alleenstaandetoeslag op de algemene belastingvrije som geen gevolgen omdat zij op dit moment daar geen recht op hebben.

Voor alleenstaanden van 27 jaar en ouder heeft de afschaffing van de alleenstaandetoeslag op de algemene belastingvrije som weliswaar een lastenverzwaring tot gevolg, maar voor een grote groep uitkeringsgerechtigden wordt deze uitkering (nettokoppeling). Uit gegevens van eerdergenoemde landelijke steekproef blijkt dat ongeveer 1,84 miljoen alleenstaande 27 jaar en ouder zijn, waardoor zij in de huidige tariefgroep II zijn ingedeeld. Onder deze groep vallen de volgende categorieën uitkeringsgerechtigden die via de netto-koppeling worden gecompenseerd in de genoemde lastenverzwaring.

bejaarden	855 000
weduwen	140 000
bijstand	140 000
totaal	1 135 000

Tevens zullen ongeveer 90 000 alleenstaanden met een loondervingsuitkering voor de lastenverzwaring worden gecompenseerd door de voorgestelde uitbreiding van de zogenaamde kopjesregeling. Hierdoor blijven er ongeveer 615 000 alleenstaanden van 27 jaar en ouder over voor wie de afschaffing van de alleenstaandetoeslag op de algemene belastingvrije som doorwerkt in het netto inkomen.

Het gaat in dit geval met name om werknemers en uitkeringsgerechtigden in de loondervingsverzekeringen. Hierbij zij bedacht, dat deze maatregel alleen in het inkomenstraject van circa f 18 500 tot ongeveer f 30 000 per jaar koopkrachtdalingen van 2 à 4% tot gevolg heeft. Voor het overige zij verwezen naar tabel 3 in paragraaf 12 van het algemeen deel van de memorie van toelichting.

De inkomensgevolgen gelden derhalve zeker niet voor alle 615 000 alleenstaanden. In de nota naar aanleiding van het eindverslag bij het wetsvoorstel Oort I (paragraaf 3.4) is berekend dat circa 150 000 alleenstaanden er meer dan 2% op achteruitgaan. Hierbij is ook nog rekening gehouden met de voorgestelde beperkingen in de aftrekposten. De groep zal – gezien het desbetreffende inkomenstraject – voor een groot deel uit alleenstaanden met een loondervingsuitkering bestaan.

In dit verband stellen de leden van de P.v.d.A. de vraag van welk bruto inkomen de loondervingsuitkering voor alleenstaanden van 27 jaar en ouder, die in tabel 3 van de memorie van toelichting is opgenomen, is afgeleid. In onderstaand overzicht is zowel het bruto inkomen als de bruto loondervingsuitkering naast elkaar gezet, waaruit overigens blijkt dat de bruto uitkering 70% van het bruto loon bedraagt.

Huidig bruto inkomen	Huidige bruto loondervingsuitkering volgens tabel 3 van paragraaf 12 van de memorie van toelichting.
25 760	18 032
28 570	20 000
33 121	23 185
35 714	25 000
36 801	25 761
42 857	30 000
50 000	35 000
57 143	40 000
64 286	45 000
68 510	47 957

Vervolgens vragen de leden van de P.v.d.A.-fractie een uitsplitsing van de inkomensgevolgen, die in tabel 4 van de memorie van toelichting is opgenomen. Voor welk deel – zo vragen deze leden – zijn de inkomenseffecten het gevolg van de voorstellen Oort I en welk deel is het gevolg van de voorziene lastenverlichting.

In onderstaand overzicht zijn deze gegevens weergegeven (bedragen per maand inclusief vakantie-uitkering).

	Referentie min. loon	AOW 2 x 50%	AOW 1 x 70%	AWW hoog	AWW laag
Huidige netto min.	1581,68	1581,68	1107,18	1518,54	1075,26
Hypothetisch netto min. volgens Oort I	1567,13	1567,13	1097,01	1567,13	1097,01
Idem mutatie	- 14,55	- 14,55	- 10,17	+ 48,59	+ 21,75
Netto min. volgens totale voorstellen	1603,94	1603,94	1122,77	1603,94	1122,77
Idem mutatie	+ 22,26	+ 22,26	+ 15,59	+ 85,40	+ 47,51

De leden van de S.G.P.-fractie vragen op welke wijze in de financiële paragraaf van de memorie van toelichting de overhevelingstoeslag is berekend. Hierbij wijzen zij zowel op tabel 2 als tabel 4 van die financiële paragraaf van de memorie van toelichting. In onderstaand overzicht is aangegeven op welke wijze de grondslag voor de berekening inzake de overhevelingstoelag moet worden vastgesteld.

	Berekening van de grondslag voor de overhevelingstoelag in:	
	Tabel 2 (MvT) (bedragen per jaar)	Tabel 4 (MvT) (bedragen per maand)
Bruto inkomen	30 000	2146,71
Bijtelling ZFW	+ 1 530	+ 109,47
Vermindering ZW/WW/WAO	- 1 773	- 91,95
Forfaitaire aftrek	- 200	- 16,66 ^a
Grondslag overhevelingst.	29 557	2147,57
Percentage	10,75%	10,57%
Overhevelingstoelag ^b	3 171	230,47

^a Dit komt overeen met de forfaitaire aftrek per maand; te weten f 200,- gedeeld door 12;

^b Wegens de toepassing van afrondingsregels in de premie- en belastingheffing wijkt de uitkomst enigzins af van de exacte vermenigvuldiging van de grondslag en het overhevelingspercentage.

10. Artikelen

Hoofdstuk II algemeen

Uit het betoog van de leden van de S.G.P.-fractie met betrekking tot de aanpassing van de sociale wetgeving aan de aanwijzingen voor de wetgevingstechniek hebben wij moeten opmaken dat deze leden vrezen voor een aantasting van de nationale souvereiniteit.

Wij stellen het op prijs te benadrukken dat geen enkele andere overweging dan die met betrekking tot de aanwijzingen voor de wetgevingstechniek tot de door de leden genoemde aanpassingen aanleiding heeft gegeven. Wij hopen hiermee de bezorgdheid van deze leden te hebben weggenomen. Overigens zullen deze leden het met ons eens zijn dat een zo groot goed als de nationale souvereiniteit niet kan worden gewijzigd door redactionele aanpassingen in de sociale wetgeving.

Artikel 4, onderdeel E (artikel 6 AOW)

In antwoord op een desbetreffende vraag van de leden van de P.v.d.A.-fractie merken wij op dat op niet-ingezetenen, die hier te lande als zelfstandige werkzaam zijn de volksverzekeringen van toepassing zijn. Een en ander vloeit niet voort uit de nationale wetgeving, maar uit de Verordening (EEG) 1408/71 waarvan de aanwijzingsregels inzake toepasselijke wetgeving met ingang van 1 juli 1982 zijn uitgebreid naar zelfstan-

digen. De premies volksverzekeringen worden van hen bij wege van aanslag geheven.

Artikel 4, onderdeel F (artikel 7 AOW)

Naar aanleiding van een opmerking van de hier aan het woord zijnde leden merken zij op dat het niet onder de premieheffing brengen van een bepaalde categorie personen er niet aan in de weg staat, dat er toch sprake kan zijn van verzekering. Aan de verzekering wordt echter geen premieheffing verbonden. Er is naar onze mening dan ook geen sprake van een inconsistente formulering.

Artikel 4, onderdeel G (artikel 9 AOW)

De leden van de P.v.d.A.-fractie vragen of de wijziging naar de groene tabellenkleur altijd in overeenstemming is met de werkelijkheid en of in dit verband mogelijk de rose tabel wordt toegepast.

Volgens de omschrijving van de netto-koppeling van de AOW-en AWW-uitkeringen aan het minimumloon wordt ten aanzien van het bruto-minimumloon de loonbelastingen en premies volksverzekeringen berekend met toepassing van de groene tabel. De netto uitkeringen worden vervolgens «gebruteerd» met de loonbelasting en premies volksverzekeringen, eveneens berekend met toepassing van de groene tabel. In werkelijkheid kunnen andere tabelkleuren worden gehanteerd. Op het minimumloon bijvoorbeeld is altijd de witte tabel van toepassing. Op de AOW- en AWW-uitkeringen wordt de gele tabel toegepast, die betrekking heeft op loon uit vroegere dienstbetrekking en op daarmee gelijk gestelde uitkeringen van personen, die in het algemeen niet ingevolge de AOW en AWW aan de heffing van premie zijn onderworpen. Ten aanzien van de netto-netto-koppeling willen wij in het algemeen nog opmerken dat in de wet een omschrijving is vastgelegd die niet in alle opzichten de werkelijkheid weergeeft. Dat geldt niet alleen voor de tabelkleuren maar ook voor de tariefgroepen en de premie ingevolge de Zfw.

Artikel 4, onderdeel J (artikel 13 AOW)

Het kabinet deelt niet de opvatting van de leden van de P.v.d.A.-fractie dat een expliciete afbakening van de opbouw van AOW-rechten geboden is. Naar onze mening is er thans geen aanleiding de 65-jarigen en ouderen in de heffing van AOW-premie te betrekken. Deze opstelling laat onverlet dat de verzekeringsplicht voor de volksverzekeringen in die visie van het kabinet zich dient uit te strekken over de periode van geboorte tot overlijden. Dat vervolgens uit inkomenspolitieke overwegingen ook andere keuzen voor premiereductie en -heffing mogelijk is, ontkennen wij niet. Er is in het wetsvoorstel echter een andere keuze gedaan dan die, welke de aan het woord zijnde leden zouden willen doen.

Artikel 8, onderdeel F (artikel 7 AWW)

De leden van de C.D.A.-fractie vragen ons om een reactie op hun voorstel om de voortzetting van de verplichte verzekering ingevolge de AWW in het buitenland gedurende zes weken bij deze gelegenheid aan te passen.

De desbetreffende bepaling heeft tot doel de emigrant te verzekeren tegen het risico van overlijden tijdens de overtocht naar het bestemmingsland. Reeds bij de totstandkoming van deze bepaling werd voorzien dat de overtocht niet de volle termijn van zes weken in beslag behoeft te nemen. De mogelijkheid zou dan aanwezig zijn dat vóór het eindigen van de bedoelde termijn de verzekering ingevolge de buitenlandse

wetgeving reeds is aangevangen. Met het oog hierop is de beperking in artikel 7, derde lid, van de AWW opgenomen dat op de verlengde verzekering geen beroep kan worden gedaan indien inmiddels de buitenlandse wetgeving ter zake op de betrokkene van toepassing is. De termijn van drie maanden, genoemd in de memorie van toelichting, gedurende welke geen premieheffing en -invordering plaatsvindt, is niet juist; dit moet de termijn van zes weken zijn.

Artikel 14

De leden van de C.D.A.-fractie zien het juist dat dit artikel in verband met de wijziging van de AKW met betrekking tot de financiering kan vervallen. Met betrekking tot de overige wijzigingen die voortvloeien uit de wijziging van de financieringsstructuur AKW verwijzen wij naar de bij deze memorie gevoegde nota van wijziging.

Artikel 15, onderdeel Q (artikel 41a AAW)

Artikel 15, onderdeel Q, bevat het voorgestelde artikel 41a AAW. Met het schrappen van hoofdstuk V AAW vervalt ook artikel 76a van die wet. Aangezien deze bepaling niettemin dient te worden gehandhaafd, is de inhoud van dat artikel opgenomen in het nieuwe artikel 41a AAW. Hierbij is, dit in antwoord op de vraag van de leden van de S.G.P.-fractie, uitsluitend sprake van techniek. Wellicht ten overvloede kan in dit verband worden opgemerkt dat artikel 76a AAW ook een zinsnede bevat omtrent de TW. Deze zinsnede is ten onrechte niet in het nieuwe artikel 41a AAW opgenomen. In de bijgevoegde nota van wijziging is deze ommissie hersteld (XII, onder C).

Artikelen 16 en 38

De leden van de S.G.P.-fractie vragen om een nader verduidelijking van het bepaalde in de artikelen 16 en 38, die een regeling bevatten omtrent het buiten beschouwing laten van de overhevelingstoeslag bij het vaststellen van de verdien capaciteit.

Uitdrukkelijk zij vooraf opgemerkt dat het in deze artikelen niet gaat om de vraag of een overhevelingstoeslag al dan niet tot het loon behoort. Deze vraag is namelijk reeds beantwoord doordat de overhevelingstoeslag is uitgezonderd van het loonbegrip in de CwSV.

Het gaat er in deze artikelen om duidelijk te omschrijven wat onder het begrip verdienen moet worden verstaan in relatie met de overhevelingstoeslag. Ter zake van loon is dat begrip duidelijk, doch van inkomsten uit arbeid, anders dan loon, is dit niet voldoende duidelijk. Terwille van een vergelijking tussen gelijke grootheden is derhalve een nadere omschrijving wenselijk zodat de verdien capaciteit zuiver kan worden vastgesteld.

Ofschoon wij met de leden van de S.G.P.-fractie van mening zijn dat het voor een goede vergelijking ook mogelijk zou zijn de inkomens te vergelijken inclusief overhevelingstoeslag hebben wij gemeend er beter aan te doen voor te stellen dat een vergelijking exclusief overhevelingstoeslag dient plaats te vinden. Een reden daarvoor is dat, zoals gesteld, de definitie van loon geen overhevelingstoeslag omvat. Bovendien is bij vaststelling van het recht op uitkering, de uitkering afgeleid van het dagloon dat evenals dat loon exclusief overhevelingstoeslag is.

Artikel 21

De leden van de S.G.P.-fractie stellen enkele vragen omtrent de toepassing van artikel 51 AAW. Naar wij aannemen strekken hun vragen zich tevens uit over de aan artikel 51 AAW analoge bepalingen die in de andere sociale zekerheidswetten zijn opgenomen.

Tot nu toe is het nog niet voorgekomen dat het Rijk op zijn waarborg tot betaling van uitkeringen waarop op grond van de desbetreffende wet recht bestaat, is aangesproken. Het is evenwel naar onze mening niet juist om de betrokken artikelen als theoretisch te beschouwen. Voor het geval betaling uitblijft, is waarborg van rijkswege verzekerd en hoeft niet via noodregelgeving een oplossing te worden gecreëerd. Nu deze bepalingen wel degelijk relevantie hebben is er terecht een bepaling inzake toepassing van onder meer artikel 51 AAW in dit wetsvoorstel opgenomen.

Artikel 23 en artikel 36

De leden van de C.D.A.-fractie vragen waarom in de situaties, genoemd in paragraaf 2 van hoofdstuk II, afdeling 4, niet van rechtswege een voor beroep vatbare beslissing zou kunnen worden afgegeven, zoals artikel 79 AAW ook regelt ter zake van de beslissingen op basis van de AAW. Ook de leden van de S.G.P.-fractie stellen vragen omtrent het bepaalde in de artikelen 23 en 46 van dit wetsvoorstel.

Tevens stellen de leden van deze fracties vragen ter zake van de desbetreffende overeenkomstige bepalingen in paragraaf 2 van hoofdstuk IV, afdelingen 1, 2 en 3 alsmede hoofdstuk VI, paragraaf 2 en hoofdstuk VII, paragraaf 2 (de artikelen 36 (ZW), 46 (WAO), 54 (WW), 60 (TW) en 66 (WWV)). Al deze bepalingen betreffen het beroepsrecht inzake hetgeen voor de periode van 1990 tot en met 1994 voor de toepassing van respectievelijk de AAW, de ZW, de WAO, de WW, de TW en WWV is bepaald.

Naar aanleiding van een daartoe strekkende vraag van de leden van de S.G.P.-fractie kan ter zake van de tekst van enkele artikelen worden opgemerkt dat deze geen bepaling bevatten omtrent de afgifte van een voor beroep vatbare beslissing onderscheidenlijk een herzieningsbeslissing op verzoek, daar de wet (ZW, WW, TW en WWV) waarnaar deze artikelen verwijzen deze bepaling reeds bevatten.

Zoals onder meer ten tijde van de totstandkoming van de stelselherziening sociale zekerheid en laatstelijk bij de begroting is aangekondigd, zijn momenteel voorstellen in voorbereiding ter verbetering van de rechtsbescherming in de sociale verzekeringswetten, onder meer door invoering van een voorprocedure. Behalve de AAW en de WAO bevatten de overige wetten een procedure voor afgifte voor een beroep vatbare beslissing op verzoek. Deze procedure werkt veelal in de praktijk als een voorprocedure, waarbij het uitvoeringsorgaan de beslissing nogmaals overweegt.

Nu de gedachten uitgaan naar invoering van een voorprocedure ligt het voor de hand in afwachting daarvan met betrekking tot beslissingen die zijn gebaseerd op dit wetsvoorstel aan te sluiten bij de thans reeds bestaande procedure van afgifte van een voor beroep vatbare beslissing op verzoek. Deze procedure doet enerzijds de belanghebbende niet tekort omdat hij volledig zijn beroepsmogelijkheden kan gebruiken, anderzijds leidt deze procedure niet tot wezenlijke werklastverzwaring bij het betrokken uitvoeringsorgaan.

Omtrent de vraag van de leden van de C.D.A.-fractie over de zinsnede «een verzoek om herziening» in de WWV kan nog het volgende worden opgemerkt. Het verschil tussen deze zinsnede en de zinsnede zoals ter zake van de andere wetten is opgenomen, is het gevolg van het feit dat de WWV een beroepsprocedure kent die begint met het verzoek om herziening van de beslissing.

Overigens kan met betrekking tot de regels inzake het beroep tegen beslissingen op basis van dit wetsvoorstel nog worden meegedeeld dat in de bijgaande nota van wijziging wordt voorgesteld eenzelfde bepaling op te nemen ter zake van beslissingen die verband houden met AOW-, AWW-, IOAW- en IOAZ-uitkeringen.

Artikel 24

Naar aanleiding van het betoog van de leden van de S.G.P.-fractie met betrekking tot de toevoeging achter wetstitels merken wij het volgende op. Telkens wanneer in een wettelijke regeling een andere wettelijke regeling voor de eerste keer wordt genoemd, dient daarachter de jaargang en het nummer van het Staatsblad waarin die wet is afgekondigd te worden vermeld.

In onderdeel J van artikel 24 wordt de Wet financiering volksverzekeringen (WfV) voor de eerste keer in de AWBZ genoemd. Het nummer en de datum van het Staatsblad van de WfV zijn echter nog niet bekend. Na publicatie van de WfV zal op grond van artikel 78 van dit wetsvoorstel – waar dat noodzakelijk is – op de gebruikelijke wijze de jaargang en het nummer van de WfV worden geplaatst.

Artikel 26

De leden van de P.v.d.A.-fractie vragen, of de opsomming in artikel 6 van de CwSV een limitatieve opsomming is van de uitzonderingen op het loonbegrip. Dit is niet het geval. In dit verband wordt erop gewezen, dat het voorgestelde tiende lid van artikel 6 alsmede het tweede lid van artikel 8 van die wet een delegatiebepaling bevat. Op grond hiervan kunnen bij ministeriële regeling bepaalde vergoedingen eveneens geheel of gedeeltelijk niet tot het premieloon gerekend worden. Hetzelfde geldt voor de delegatiebepaling, neergelegd in het voorgestelde tweede lid van artikel 6 en in het tweede lid van artikel 7 van die wet, zij het dat het daar om een bevoegdheid van de SVr gaat. Ten slotte mag in dit kader niet onvermeld blijven artikel 27 van dit wetsvoorstel, op grond waarvan de overhevelingstoeslag niet tot het loon in de zin van de CwSV behoort.

Deze leden vragen voorts, of de omschrijving in onderdeel o van het eerste lid van artikel 6 van de CwSV een correcte omschrijving is van wat aldaar wordt bedoeld.

Naar aanleiding hiervan merken wij op, dat in dit onderdeel bij de daarin opgenomen uitzondering overlijden ten onrechte niet is genoemd. Bij de bij deze memorie gevoegde nota van wijziging (onder punt XVIII) is overlijden alsnog toegevoegd. Zoals uit de toelichting daarbij moge blijken, wordt door deze toevoeging voorkomen, dat vergoedingen voor begrafeniskosten en dergelijke via een fonds premievrij zouden zijn. De in onderdeel o opgenomen uitzondering van adoptie is een uitzondering die ook in de Wet op de loonbelasting 1964 (artikel II, onderdeel G.1 van het wetsvoorstel Oort I) is voorgesteld. Uit coördinatie-overwegingen is deze uitzondering ook in artikel 6, eerste lid, van de CwSV opgenomen.

Doordat de vrijstelling van premieheffing werknemersverzekeringen over de in onderdeel o genoemde loonbestanddelen in het wetsvoorstel wordt overgebracht van artikel 6, tweede lid, naar het eerste lid van dat artikel, betreft het hier niet langer meer een bevoegdheid van de SVr.

Overigens heeft de SVr op 26 mei 1988 reeds advies uitgebracht over de voorgestelde uitzonderingen op het loonbegrip, zij het dat in onderdeel n (thans onderdeel o) adoptie destijds nog niet was uitgezonderd. Over het – mede naar aanleiding van het advies van de Stichting van de Arbeid van 5 juli 1988 aangepaste – wetsvoorstel heeft de eerste ondergetekende de SVr op 29 september 1988 om commentaar gevraagd. Naar verwachting zal de SVr hierover op korte termijn adviseren.

Artikel 28

De leden van de S.G.P.-fractie stellen enkele vragen omtrent de opnemings van wijzigingen die geen onmiddellijk verband houden met de wetgeving inzake Oort. De wijziging van de artikelen 11 van de ZW en de

WW en 10 van de WAO vloeien inderdaad niet voort uit de voorstellen van de commissie-Oort. De redenen om de wijziging van deze artikelen niettemin in dit wetsvoorstel mee te nemen, zijn in de memorie van toelichting aangegeven en naar wij van deze vragenstellers begrijpen hebben zij geen bezwaren tegen de opgenomen wijziging.

Naar aanleiding van de vraag over onderdeel B van artikel 28 kan het volgende worden vermeld. Vooropgesteld kan worden dat deze wijziging van artikel 33a ZW en de overeenkomstige artikelen in de andere wetten voortvloeit uit het wetsvoorstel financiering volksverzekeringen (kamerstukken II 1987/1988, wetsvoorstel 20 625). Op grond van dat voorstel komen de opslagpremies die momenteel door de inhoudingsplichtige worden afgedragen, met ingang van 1 januari 1990 ten laste van de verzekerde. Uit dien hoofde is het tweede lid van artikel 33a ZW overbodig en kan vervallen. De verrekening die artikel 33a ZW behelst blijft uiteraard in stand. Zoals deze leden terecht opmerken, valt de overhevelingstoeslag buiten het loonbegrip.

Artikel 29

De leden van de S.P.G.-fractie zien de tekst van de toelichting op artikel 29 gaarne toegelicht met een cijfervoorbeeld. In onderstaande tabel is de werking van het huidige artikel 29 in de Ziektewet toegelicht. Hierbij gaat het om een uitkeringsgerechtigde in de WW, die wegens ziekte in aanmerking komt voor een ZW-uitkering.

	Bruto-netto traject in geval van een:		ZW-uitkering in geval van artikel 29 (gulden per jaar)
	WW-uitkering	ZW-uitkering (gulden per jaar)	
Bruto uitkering	30 000 (70%)	30 000 (70%)	29 041
ZFW-premie	1 530	1 530	1 481
WW/ZW/WAO-premies	1 803	1 803	1 645
AOW/AWW-premies	3 776	3 673	3 566
Belasting	3 534	3 179	2 992
Netto	19 357	19 815	19 357

Het huidige artikel 29 voorkomt – zo blijkt uit de tabel – dat het netto ziekengeld wegens de gunstiger fiscale behandeling hoger uitkomt dan de netto WW-uitkering. Voor zieke werknemers geldt immers een reis- en verwervingskostenaf trek van f 1000,- per jaar, terwijl voor WW-gerechtigden een forfaitaire aftrek van toepassing is van f 200,- per jaar. Wegens de voorstellen ter vereenvoudiging van de premie- en belastingheffing veranderen enkele inhoudingen in het bruto-netto-traject. Zoals is weergegeven in de memorie van toelichting bij het onderhavige wetsvoorstel (tabel 2) zal in het bruto-netto-traject een overhevelings-toeslag worden opgenomen. Tevens zullen de premies volksverzekeringen en de belastingen worden geheven volgens het nieuwe gecombineerde tarief. De voorgestelde wijziging van artikel 29 Ziektewet strekt ertoe om met de relevante aanpassingen in het bruto-netto-traject rekening te houden zonder dat de werking van artikel 29 ZW verandert.

Artikel 30

Naar aanleiding van de vraag van de leden van de S.G.P.-fractie over dit artikel kan worden meegedeeld dat in bijgaande nota van wijzigingen is voorzien in het vervallen van artikel 30 (XXX). Naar wij aannemen is een antwoord op die vraag daarom niet langer nodig.

Artikel 36

Zie commentaar bij artikel 23.

Artikel 42 c.a.

De leden van de S.G.P.-fractie vragen of er te allen tijde sprake is van een fictieve (WAO) uitkering of dat er situaties kunnen zijn dat deze uitkering hoger is dan de IOAW-, IOAZ- of ABW-uitkering. De WAO-uitkering kan hoger zijn dan de andere desbetreffende uitkering. Een IOAW-, IOAZ- of ABW-uitkering is immers een uitkering op minimum-niveau en een WAO-uitkering kan meer bedragen.

De verrekening met die uitkeringen, bedoeld in artikel 57a WAO en overeenkomstige artikelen, vindt plaats over niet meer dan het bedrag van de betaalde IOAW-, IOAZ- of ABW-uitkering. Voor dat deel is dan sprake van een niet-betaalde WAO-uitkering, die in dat opzicht fictief is. Voor het overige deel van de WAO-uitkering geldt dat uiteraard niet.

Artikel 70

De leden van de C.D.A.-fractie vragen zich af of de betekenis van de laatste alinea is, dat de overhevelingstoeslag afgetrokken zal worden van de netto-uitkering, met uitzondering van het vrij te laten bedrag gedurende de eerste jaren.

In de voorgestelde systematiek van de IOAW en de IOAZ worden de, nu reeds bruto vastgestelde, grondslagen verhoogd met de overhevelingstoeslag. Het met de uitkering te verrekenen, eveneens bruto, inkomen zal dan ook met inbegrip van de daarover berekende overhevelingstoeslag in aanmerking worden genomen. Dit zal in de betreffende inkomensbesluiten worden geregeld. De vrijlatingsbepalingen worden op het aldus vastgestelde inkomen toegepast.

De uitkering die, met toepassing van de vrijlatingsbepalingen, na de verrekening van de inkomsten resulteert, is een bruto bedrag, waarin, gelet op de wijze waarop de grondslag en het inkomen is vastgesteld, de overhevelingstoeslag begrepen is. Op het aldus verkregen bedrag worden de loonbelasting en de sociale verzekeringspremies ingehouden.

De Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
L. de Graaf

De Staatssecretaris van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur,
D. J. D. Dees